

• SAVAITYBIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

• LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must
be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SUSIVENIJIMO AMERIKOJE.
CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS 12 D. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 1914 M.
Metai {Vol.} VI. ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879.
No. 46

TAUTOS FONDO SVARBA.

Nėra to blogo, kuriame nebūtų bent kiek gero. Net ir prie dabartinės Europos karės šią patarę galima pritaikinti. Rūpestis apie giminų likimą Lietuvoje pabudino visą mūsų liaudį iš pat-pamatų.

Doros prisilaikanti lietuvių visuomenė susidedanti iš 9-10 (devynių dešimtų) mūsų tautos dalių, ačiū Dievui sujudę veikti labdarinuosius darbus. Laimingi tie mūsų naujokynai, kurie pasiuntę savo atstovus į Lietuvos Politinį Seimą, įvykusį Chicagoje, rugsėjo 21-22 d., 1914 m.

Dabar į tuos naujokynus ateina iš Tautos Fondo Centralinės Valdybos nurodymai, patarimai ir moralinė pagalba — kaip reikia gyvenimui vykinti Lietuvos Politinio Seimo nutarimus. Patyrimas parodė, kad Tautos Fondui prielankių draugijos valdybų suorganizavimas į vietinį Tautos Fondo Komitetą sudaro nuosekliausią veikimo jėgą. Tie, kuriems rūpi sušelpiti Lietuvą, privalo eiti išvien su Lietuvos Politinio Seimo sutvertą Tautos Fondo valdybą, — o bus gerai.

Tautos Fondo Valdyba jau atspaudžino kelių rūšių atsisaukimo lakštų, skiriamų naujai susitvėrusiems ir tebesitvėrantiesiems vietiniams T. F. komitetams. Manoma ir toliau spausdinti tokių pat atsisaukimo ir patariamųjų lakštų ir juos siuntinėti, kaip naujai susitvėrusiems taip ir seniems vietiniams T. F. komitetams.

Taip T. F. Valdybai susižinant su vietiniais — po visas Lietuv. parapijas T. F. komitetais, o tų komitetų nariams būnant vietinių draugijų valdybų nariais ir dažnai gaunant iš Centralinės T. F. Valdybos nuosekliai parašytus atsisaukimus ir tuos atsisaukumus skaitant savų draugijų susirinkimuose — tokio būdu būtų pajudintų visų suorganizuotų lietuvių širdys.

(1) Aišku, kad mūsų Politinio Seimo nutarimus vykinti ne vien tik Centralinė T. F. valdyba, bet ir visos lietuviškos draugijos, kurios nori dirbti tvirtai ir ne griaunamajai mūsų kultūros darbą.

Per nuolatinį T. F. Centralinės Valdybos patarnavimą visiems vietiniams T. F. komitetams, bus sujungta sutartinan darban visa ramioji ir didžiausioji lietuvių tautos dalis.

(2) Taigi — Lietuvos Mylėtojai, visur, kur tik randašis geros valios lietuvių — pasistengkite būtinai sutverti iš vietinių draugijų valdybų ar kitų žymiųjų žmonių vietinį T. F. komitetą. Tokie komitetai lai veikiai kreipiasi į T. F. Centro raštininką, o gausingaliojimą veikti ir plačiausius paaikškinimus apie tolimosnio veikimo būdus.

Neapsakomai svarbu, kad vietiniai T. F. komitetai su-

sitvertų prieš Lietuvos Dienos paminėjimą — (kuri bus 26 lapkričio, 1914) ir imti tame garbingame darbe veiklą dalyvumą....

Taigi prakilnieji Lietuvos Mylėtojai — broliai ir sesers "sujudinkime žemę".

Tautos Fondo Valdyba.

LINKSMIOS ŽINIOS.

Diena iš dienos plaukia žinios apie tą judėjimą, kuris prasidėjo nešant pagalbą Lietuvai. Tautos Fondas yra toji ašis, apie kurią sukasi didesnios dalies lietuvių kolonijų Amerikoje besidarbavimas gelbstint Lietuvą. Tve-riasi nauji Tautos Fondo komitetai, ruošiamos prie Lietuvos dienos, 26 d. Lapkr., tinkamo pažymėjimo; kas kart skaičius draugijų, aukojančių Tautos Fondan, auga, o su juo auga ir viltis šviesesnios ateities Lietuvai.

Kaip ir pas daugumą susitvėrusių Tautos Fondo komitetų, taip ir Cleveland'o T. F. Komitetas nutarė aukas Lietuvos reikalams rinkti vaikštinėjant per gričias tam tikriems kolektoiriams. Ne kitaip žada darbuotis susitvėrusieji T. F. komitetai Pittsburgh, Pa. ir Export, Pa. Utica, N. Y. susivienijusių draugijų T. F. komitetas tuo pažymėtinas, kad ténykštės draugijos nutarė aukas rinkti kas mėnuo pas draugijų narius, o nuo tų lietuvių, kurie į vietinias draugas nepriguli, taip pat kas mėnuo bus renkamos aukos tam tikrų kolektoirų.

Pittston'o, Pa. draugijos žadėjo 8 d. lapkričio padaryti bendrą dr-jų susirinkimą ir sutverti T. F. komitetą. Reikia tikėtis, kad jie išpildė tą, ką žadėjo.

Mashawaka, Ind. lietuvių, kurie ten yra apgyvenę tik viena gričia išgirdo savo Tėvynės šauksmą ir nepasilikę ant to balso kūrėsi. Pagarbos verta Zdankų fanilija, Pr. Sakis ir Pr. Luyba suaukojo savo Tėvynės reikalams ir prisuntė Tautos Fondą 25 dol. Po to galima tikėtis, kad kur tik randsis lietuvių, ten jie išgirs Lietuvos pagalbą šaukiant balsą ir sulauksime daugiau panašių pavyzdžių.

Sv. Aloizo jaunikaikiai ir Nekalto Prasidėjimo merginų draugijų bendras 8 d. lapkr. balius, parengtas Tautos F. naudai, davė, kaip teko girdėti, nemažai pelno. Draugijos, kurios del savo silpnų išdų negalėtų aukoti Tautos Fondan, privalėtų rengti vakarus, koncertus ir pelną skirti Tautos Fondui. Pittston'o, Pa. bažnytinis choras tai ir nutarė padaryti, surenkdamas 24 lapkričio koncertą Tautos Fondo naudai.

Tai tik maža dalelė visų tų žinių, kurios plaukia iš įvairių kolonijų, sukrutus gelbėti Lietuvą. O jei kur dar tebesnaudžiama ir nieko neveikiama, meskime tą visą ir stokime darbuotis savo Tėvy-

Photo copyright, 1914, by American Press Association.

Europa pavirto į vieną didelį lagonbūtį. Sužeistųjų visur pilna. Čia parodoma Anglijos sužeistiesiems vežimas, — Amiens, Prancūzijoje.

nės labai. Dabar ji į mus šaukia, dabar ji pagelbos prašo, kaip niekuomet pirma. Ir tas ne lietuvis, kurs šioje valandoje užmirš nelaimingą Tėvynę.

K.

TAUTOS IŽD. ŽENKLELIŲ IR ATVIRUČIŲ PARDAVIMŲ ŽINOTINA.

Šiomis dienomis išsiuntinėjam po 500 Tautos Iždo atvirlaiškių ir po 2500 Tautos Iždo ženklelių visiems kolegijos komisijos išrinktiems nariams. Federacijos kongresas išrinko 29 asmenis į kolegijos komisiją, kurie molonės savo apeliunkėje parinkti aukų kolegijai ir kartu rūpinsis išparduoti kuodaugiausiai Tautos Iždo atvirlaiškių ir ženklelių. Reikia atminti, kad dvidešimt penktas nuomintis Tautos Iždo do pinigų eis kolegijai. Čia nereikia sumaišyti Tautos Iždo su Tautos Fondu, nes tai yra du atskiri dalykai. Piniagai už išparduotus T. Iždo atvirlaiškius ir ženklelius privalo būti kas trys mėnesiai išsiunčiami T. Iždo sekretorinui Julijui B. Kaupui (3337 So. Morgan st., Chicago, Ill.). Sekretorius užrašęs knygosna, nusiųs pinigus T. Iždo kasininkui. Panašiai turėtų elgtis ir draugijos įstojančios Federacijon, arba prisirašančios prie Tautos Iždo, pinigus pasiųsti p. Julijui B. Kaupui, kurs yra Federacijos ir T. Iždo sekretoriumi. Kasininkas Federacijos yra kitas, o Tautos Iždo vėl kitas. Sekr. pasiųs kasininkams jiems priegulinius pinigus: Federacijos pinigus nusiųs p. Elijo-

šui, Chicago, o Tautos Iždo pinigų nusiųs p. B. Vaisnorui, Pittsburgh'an. Kolegijai surinktus pinigus taip pat reikia siųsti J. Kaupui, kurs priduos juos tam, kam reikia. Šiandien kolegijos pinigai yra sudėti ant nuosimėjų Polithania State Bank Pittsburgh, Pa. ant senosios Federacijos valdybos vardo.

Kaikuriems kolegijos komisijoms nariams nepasiunčiam ženklelių nei atvirlaiškių, nes nesužinojau jų antraščių. Negavę siuntinio komisijos nariai privalo kreipties prie žemiau pasirašusio ir prisijusti savo antraščių. Tautos Iždo ženkleliai ir atvirlaiškiai tapo pasiųsti kaikuriems asmenims kolegijos komisijon nepriklausantiems, jie ir gi neatšakys, tikimasi, platinti T. Iždo atvirlaiškius. Ir abejaui visi, kurie norėtų užsimti T. Iždo atvirlaiškių ir ženklelių pardavinėjimu, gali kreipties į mane ir į jį gauti. Platindami Tautos Iždo atvirlaiškius ir ženklelius pasidabruosite savos kolegijos naudai ir nukentėjusiu nuo karės naudai, nes Tautos Iždo valdyba be abejonės paskirs didelį Tautos Iždo nuosimtį Tautos Fondui. Tegul joks tatai vakaras neapsieina be T. Iždo ženklelių ir atvirlaiškių.

Fed. pirm. kun. J. Misius, Ellsworth, Pa.

IŠ KARĖS.

Bulgarija mobilizuoja kariuomenę. Bulgarijos valdžia išantro sykio paskelbė visoj šaly mobilizaciją ir šaukia visus rezervistus.

Rusija prašalina vokiečius ir austrijiečius. Washingtone gauta žinių, kad Rusijos val-

džia prisakė visiems Vokiečių ir Austrijos pavaldiniams apiešti šalį bėgyje dviejų savaitių.

Generolas Kluck'as užmuštas. Londone paskelbta, kad narsus vokiečių generolas Kluck'as užmuštas prancūzų bombos, mestos iš orlaivių. Vokiečių cėsorius išsigelbėjęs vien tikrai ačiū laimingai susidėjusioms aplinkybėms.

Rusai laimėjo Lenkijoje, Prūsijoje ir Galicijoje. Didis Kunigaikštis Mikalojus, viršininkas Rusijos armijos pasiuntė telegramas prancūzų generolui Jaffre ir lordui Kithche-ner apreiškdamas, kad didžiausių laimėjimų Rusijos armija susilaukė Lenkijoje, Prūsijoje ir Galicijoje. Rusų laimėjimai prie upės Vistulos buvo pradžia kitų pasisėkimų. Rusai paėmė viršų ant priešų ant viso fronto Galicijoje.

Jaroslavas atimtas. Londone gauta žinių, kad Jaroslavas, Galicijos miestas su 5,000 belaisvių išnaujo pakliuvo į rusų rankas. Šis laimėjimas praskina rusams kelią prie Krokuvos, ir Vokiečių provincijos Silezijos.

Kielcai atimti nuo vokiečių. Lenkijos miestas Kielcai užimti rusų kariuovių po smarkaus mūšio. Iš abiejų pusių žuvo daugybė žmonių. Rusai paėmė nelaisvėn 1,000 Austrijos kariuovių.

Vokiečiai Virbalyje. Rusams daug nesmagumo pridaro vokiečių kareiviai, stovintieji Virbalyje. Ligšiol dar rusams nesisekė juos iš ten išgauti, bet tikimos, kad neužilgo toje vietoje turės įvykti generalis mūšis ir vokiečiai turės pasitraukti.

RUSAI LAIMĖJO LENKIJĄ, LIETUVOJ IR GALICIJOJ. TURKAI BOMBARDAVO BATUMĄ. RUSAI ĮSIVERŽĖ Į ERZERUMĄ.

SUSIRĖMIMAI TIES ARARATO KALNU. BOSFORĄ BOMBARDUOJA RUSŲ LAIVYNAS; DARDANELIUS ANGLAI IR PRANCŪZAI. RUSAI ĮSIVERŽĖ Į VOKIEČIŲ ŽEMĘ. LIETUVOJ NEBERA NEI VIENO VOKIEČIO. JAPONŲ KARIUOMENĖ KVIECIAMA EUROPOJ. VOKIEČIAI APLEIDŽIA BELGIJĄ. JAPONAI UŽĖMĖ TSING-TAO. RUSAI UŽĖMĖ VIRBALĮ, STALUPĖNUS IR TRAKIA PRIE KARALIAUČIAUS. VOKIEČIAI NUGINKLAVO LENKŲ LEGIJONUS.

Skaičius nelaisvių pakliuvusių į vokiečių rankas. Gautos Londono telegramos iš Amsterdamo praneša, kad vokiečiai turi nemažai nelaisvių, būtent: 433,253 žmonių. Prancūzų: oficerių 3,138, kariuvių 188,618; rusų: oficerių 3,127, kariuvių 186,779; belgų: oficerių 537, kariuvių 34,907; anglų: oficerių 417, kariuvių 15,730. Šie belaisviai randasi karės laukuose ir neįeina į skaičių nugalėtųjų į vokiečių miestus.

Turkijos pranešimų pažymi, kad vienas Anglijos laivas pataikytas bomba apledavo.

Mūšiai ties Ararato kalnu. Rusai susirėmė su turkų kariuomene ties Ararato kalnu. Eina smarkūs mūšiai. Smulkesnių žinių trūksta.

Rusų kariuomenė Erzerume. Vėliausios žinios praneša, kad rusai įsiveržė į turkų provinciją Erzerum. Turkai tikėjosi, kad rusų kariuomenės skaičius ant Kaukazo mažas ir jie pasitenkins vien tikrai gynyimu savo pozicijų, bet dabar išeina aiškėn, kad turkai turi ginti savo vietovių, nes rusai jau pasiekė Turkijos žemes.

Iš Konstantinopolio pranešama, kad turkai išvijo rusus iš Kara Kilisos. Prie Jochamo turkai išskerdę rusų karius.

Batumas bombarduojamas. Turkų kariškas laivas bombarduoja rusų uostą Batumą ant Juodųjų jurių. Pasekmių jokių. Miestas laikosi tvirtai.

Konstantinopolis atgauna Cargrado vardą. Rusijos caras pamainęs vardus miestų vokiškos kilmės ir grynai rusiškus, susilaukė didžio pritarimo nuo visų žmonių. Dabar pradėjus kariškus žingsnius su Turkija caras išreiškimui savo turkams papeikimo Konstantinopolui sugrąžino senąjį vardą Cargrado, visi Rusijos laikraščiai vartoja pastarąjį vardą.

Albanijoje pradeda skersėti krikščionis. Žinios iš Albanijos praneša, kad kyla nesupratimai tarp mahometonų ir krikščionių ir buvo jau keli atsitikimai, kad mahometonai buvo užpuolę ant krikščionių.

Rusai užpuolė Turkiją iš dviejų pusių. Rusijos karė su Turkija turės įvykti dviejose atskirose vietose. Pirmą vietą Juodosios jūrės, antra, perėjus kalnus, Azijos Turkijoje.

Dabartinio laiku eina susirėmimai abiejose vietose. Pulkai Kaukazo armijos, prasi-veržę pro Araratą netikėtai užklupo turkus. Kurdai negalėjo sulaukyti rusų ant fronto ir Diyadin papulė į rusų rankas. Kaukazo armija su-

Dardanelių bombardavimas. Anglų laivynas prie Dardanelių nieko nenuveikė. Dardaneliai tvirtai laikosi. Vienas iš

mobilizuota laukė vien tikai progos, kuri dabar ir pasitaikė. Ši armija yra visai skirtinga dalimi nuo kitų Rusijos armijų.

Rusijos susirėmimai su Turkija ant Kaukazo, Azijos Turkoje visai skirsis nuo karės einančios Europoje. Augstai kalnai, plačios lygumos priklauso tiems susirėmimams senų gadynių mūšių būdą. Rusijos kazakai šioje karėje jaučiasi kaip namie. Atsidūrę tarp lygumų jie įgyja daug liuosybės, narsos ir sėja tarp Turkijos gyventojų baime. Ant Kaukazo negalima pasiekti didelės armijos ant priešų, keliai tam visai nepatinkanti ir didelė armija pakliuvus tarp vingiuotų takų, tarp kalnų pasijustų baisiai nepatogiai padėjime.

Europos susirėmimuose dalyvauja viename mūšyje tūkstančiai ir net milijonas žmonių, ant Kaukazo armija skirstosi į partijas ir kiekviena toki partija savarankiai veda karę. Kad ir šio laiku prasidėjusiose susirėmimuose jau galima pastebėti iš pradžių, kad eina susirėmimai keliose atskirose vietose.

Tsing-Tau paimtas. Tokioje oficialiai paskelbta, kad Tsing-Tau užimtas japonų. Vokiečiai pasidavė anglų ir japonų kariuomenei.

Lenkų atsisaukimas į amerikiečius. "Chicago Examiner" patalpino lenkų centralio fondo komiteto atsisaukimą, kuriame kviečiama visi amerikiečiai mesti aukas lenkams nukentėjusiems nuo karės.

Vokiečiai kaltina rusus už mušimą Austrijos sosto įpėdinio. Berlio laikraščiai oficialiai paskelbė, kad prie užmojo Austrijos sosto įpėdinio ir jo žmonos buvo prisidėję Serbijos sosto įpėdinis, vienas iš augštai stovinčių Serbijos valdininkų ir Rusijos pasiuntinis Bielgrade M. Hartwig. Iš kur šios žinios paėmė Berlio laikraščiai niekas nesako. Amerikos laikraščiai, kurie tas žinias paskelbė, irgi nieko nesako.

Jungtinės Valstijos užsilaikys neutraliai. Prezidentas Wilsonas išleido apskelbimą, kad Jungtinės Valstijos iškilus konfliktui tarp Turkijos ir Anglijos pasiliks neutralės.

KARĖS APŽVALGA.

Tolimesniam bėgyje karės galima pažymėti keletą atsitikimų, kurie turi gana didelę svarbą.

Vokiečių napsisėkimai vakarinėje Belgijoje labai prastai atsiliepė ant jų veikimo; nekaip vokiečiams sekėsi ir Lenkijoje, jeigu gi prie to pridėsimė jų sumušimus Lietuvos ir Prūsijos parubežiuose tai tikrai vokiečių padėjimas atrodė visai nesmagus ir jų taip garsi išsikišę pergalė pastaruoju laiku pradeda nustoti savo reikšmės.

Vokiečių pasistengimai paimti viršų ant prancūzų ir belgų kariuomenės Belgijos provincijoje Flandrijoje pasibaigė niekais. Jiems labai rūpejo turėti tos vietovės po savo valdžia, nes užėmę jūrių pakrančius būtų lengvai galėję daug neramumo padaryti Anglijai, bombarduodami jos miestus iš orlaivių ir toli šaukiančių kanuolių.

Vokiečiai su dideliais nuostoliais turėjo atsižadėti savo plėnų. Ir be perstojo vedama karė vokiečius labai nusilpnino. Jų drangė Austrija atsidūrė visai nejausiam padėjime, nes jos kariuomenė sudemoralizuota iki paskutinio laipsnio; vokiečiams sunku buvo tikėtis kokios nors iš jos pusės paramos.

Vokiečiai sugalvojo naują būdą savo padėjimo pagerinimui. Išsintinę savo agentus į visas anglų, rusų kolonijas, randančias kitose dalyse pasaulio ir kurstė vietinius gyventojus sukilti prieš savo valdžias. Matėme, kad vokiečių kurstymai nenuėjo niekais. Anglijos kolonijose Afrikoje sukilo būrai, tik greitai laiku visi sumišimai buvo numalšinti. Nėka pešus Vokietija tarp Anglijos kolonijų persimetė su visomis savo pakampinėmis intrigomis į Balkanų pusalį. Turkija nuo pradžių karės užėmė labai neaiškią poziciją karės link. Kaikurie iš Turkijos pasielgimų tiesiog nurodė, kad jiniai yra atsidavę Vokietijai ir pasitaikius progai parems pastarąją. Vokietijos valdžia net pasiektė savo laivus, oficerius į Turkiją, kad pradėjus karę Turkija galėtų pasirodyti galinga po priedangą Vokietijos militarizmo. Nėgana to, Turkija jau stengėsi intraukti ir Bulgariją į karės ratą, bet jai tas rodosi dar likšiol nepasisekė.

29 spalį sulaukėme karės laukiuose svarbaus, daug reikšmingo atsitikimo. Turkijos kreiseris be jokių oficiališkų pranešimų apie pradžiam karės, pradėjo bombarduoti Rusijos miestą Jaffa, Krime, pakraščiuose Juodųjų jūrių. Sunaikinęs daugybę triobėsių, katedrą nuplaukė ir vakarus. Tuo pačiu laiku į Kaukazą prie miesto Novorosijsko priplaukė kitas turkų kreiseris ir pareikalavo, kad miestas pasiduotų, kitaip pradėsias bombarduoti miestą. Miesto valdžia atsisakė pavesti miestą turkų valdžiai ir kreiseris nuplaukė atgal.

Ant galo turkų eskadra tris dienas bombardavo rusų uostą Sevastopolį ir sulig vokiečių pranešimų sunaikino keletą Rusijos laivų.

Turkų armija įsiveržė Aigiptan, kuris randasi po Anglijos globo.

Viršininkais, kaip laivyno, taip ir armijos yra vokiečių oficeriai.

Anglija ir Italija sulaukė žinių, kad Turkija pradėjo karę išsintę jai ultimatum, reikalaujant pasiaikškinimų. Turkija išsyk nieko neatsakė, o vokiečių oficeriai ir toliau vadovavo jos kariuomenei.

Po kelių dienų mažesnių ir didesnių susirėmimų, Turkija pastebėjo, kad gyventojai neperdaug didžiai veržiasi karėn ir vokiečių agitacija negali sukelti šventosios karės, bet dar grėsia jai pavojus iš pusės Italijos, Graikijos ir Bulgarijos, panorėjo taikyties.

Aišku pasidarė Turkijai, kad jos veržimasis į karę neatneš jai naudos, ir tuojaus buvo pasiūta pasiaikškinimas į Londoną, kas link jos veikimo ant Juodųjų jūrių.

Washingtonan pranešama iš Konstantinopolio Turkijos sostinės, kad Rusijos pasiuntinui pareikalavus pasporto, Turkijos ministeris apsimetęs ligotu ir nepanorėjo su juo pasimatyti. Tuo tarpu žemdirbystės ministeris apsilankęs pas vieną diplomatą neutrų valstijų prasė jo, kad jis nuėjęs pas Rusijos pasiuntinį pasiteirautų kokiomis sąlygomis Rusija sutiktų susitaikyti. Neutralės viešpatijos diplomatas pasimatė su Rusijos pasiuntiniu, kuris jam paaiškino, kad turįs prisakyti tuojaus aplieisti Turkiją, bet jeigu Turkijos valdžia pašalinis visus vokiečius tarnautojus iš armijos ir laivyno, tai galės pasilikti ir išnaudojoti pradėti diplomatiškus susinešimus.

Turkijos pasiaikškinimai pasiliko be pasekmės, nes jiniai neišpildė reikalavimo pašalinti vokiečių iš tarnystos. Kaip tvirtina žinovai tai

Turkijos valdininkų tarpe viešpatuoja nesutikimai. Ministeriai karės ir laivyno laikosi vokiečių pusės ir nori karės, ministeriai finansų, vidurinių reikalų ir žemdirbystės stengiasi palaikyti taiką su Rusija ir kitomis valstijomis. Dabar jau turbūt bus vėla apie taikas manyti, nes kova prasidėjo. Rusai susirėmė su turkais Kaukazo parubežiuose. Turkijos laivynas nuskandino keletą Rusijos laivų Juodoje jūroje, bet galų gale tapo išvysta iš ten.

Anglija ir Prancūzija paskelbė Turkijai karę ir pradėjo bombarduoti Dardanelius. Laukiamą didelių subruzdimų ant Balkanų. Galima tikėtis, kad ten sukils tarp visų vokiečių karė. Kaip jos pasiskirstys sunku dabar pasakyti, bet dauguma stos Rusijos pusėn. Turkija per daug visiems inkirejo. Turkija stengiasi intraukti į karę Persiją, ir net savo kariuomenės pasiuntė ten kelius pulkus. Persija pareikalavo, kad Rusija savo kariuomenės atitrauktų nuo jos žemių.

Neužilgo gal sulauksime naujų svarbių atsitikimų, kurie šią didžiąją pasaulio karę dar labiau paaštrins.

Laikė šių dienų svarbių atsitikimų karės laukiuose visai nepatėmytais palieka iškilę iš naujo nesusipratimai Meksikoje, kur dabar eina aštri ir atkakli kova tarp kaikurių šalies Valdytojų. Jungtinės Valstijos neužsitikėjimu žiūri į naujas Meksiko suirutes ir laukia kas ten dėsia toliau.

Pažvelgkime dabar kas dedasi Prancūzijoje ir kitose karės apimtose valstijose.

Vokiečiams nesiseka visur. Nežiūrint, kad pats cesorius Vilnius nuolat randasi ant fronto ir ragina savo kariuomenes prie drąsos, karės pasekmės Vokietijai nelabai malonios. Prancūzai ir anglai ant visos linijos laikosi stipriai ir žingsnis po žingsnio varo vokiečius atgal. Vokiečių kariuomenės kovoją drąsiai, bet negali išstūrėti prancūzų inertių užpuolimų ir traukiasi. Ant upės Yser vokiečiai nustojo tūkstančiais užmūštis ir sukeistais. Tarp Dixmunde ir Lys prancūzams pasisekė vokiečius gerai praretinti. Prie Arras ir Oise prancūzai su anglais padarė pažangą ir rytus nuo Le Quesnoyeno-Sante-re net iki Parvillers kalnų.

Centre armijos, vokiečių mėginimai sumušti prancūzų ir anglų kariuomenę ant upės Aisne dešiniojo kranto Valley provincijoje — nuėjo niekais. Belgijoje vokiečiai traukiasi atgal ant visos linijos nuo Thielt iki Bruges. Kariška linija vokiečių Belgijoje traukiasi nuo Lake iki Thouzant.

Rusijos karės laukiuose įvyko šokiškos-tokios permainos. Prūsų Lietuvos parubežiuose rusai ima viršų ant vokiečių ant visos linijos ir ligšiol laimėjusieji vokiečiai turi traukties iš savo pozicijų. Vokiečiai atmušti už Lyko ir Bala-kariovo. Balakariovo randasi rusų rankose.

Lenkijoje rusų kariški žingsniai irgi turi pasisekimą. Vokiečiai ir austrijiečių armija spiriama Kelejo link. Taip pat ties Sandomieriu priešų armija, nors ir išpalengvo, varoma atgal. Rusai užėmė Rudnik ir Nisko. Taip jau didesnių permainų neatsitiko.

Galicijoje padėjimas nei kiek nepasimainė. Serbijoj irgi ne daug permainų. Neskaitant kelių mažesnių susirėmimų įvykusių tarp austrijiečių ir serbų, nieko naujo nepranešama.

Japonai po ilgo ir sunkaus darbo tikisi greitai laiku užimti vokiečių žemes Kynioje. Ikišiol japonai sunaikino 26 kanuoles ginančias Tsing-Tau ir paėmė nelaisvėn 300 vokiečių. Vokiečiai nuskandino

savo laivus randančius uoste, kad jie nepapultų į japonų rankas. Paėmimas uosto esąs klausimas kelių valandų.

Iš viso to galima matyti, kad vokiečiams nesiseka visur, visgi reikia pripažinti, kad vokiečiai laikosi gana tvirtai ir daug reikia pastangų, kol juos išstumtama iš užimtų pozicijų.

MŪŠIS TIES SEREDŽIUMI.

(Pasakojimas paimtas iš "Rieč")

Paėjo gandas, kad vokiečių priešakinė kariuomenės sargyba atsidūrė Tauragėje, Jurbarko ir Labrigos dvare, priguliniam Chruščovui; mes didelės svarbos toms paskoloms nepridavėm, antra nelabai ir tikėjome, kad vokiečiai užsukę iš mūsų miestelių nes jį jįsiems visai ne po kelui.

2 dieną rugsėjo, vakare, mes pamatėme anapus Nemuno rusų kariuomenę. Visi miestuko gyventojai išbėgo ant gatvių ir pradėjo žiūrėti, kas ten dedasi. Kariuomenė žengė tiesiog prie Seredžiaus. Neprabėgo ir penkios minutės, kaip pasigirdo šūvis, toliau antras, trečias ir kaip prasidės baisi kanonada, kad Seredžiaus gyventojai baisiai išsigando ir nežinojo kas daryti. Aišku buvo, kad eina mūšis. Kaikurie iš mūsų spėjo pastebėti, kad vokiečių kariuomenė išeina iš už dvaro grovienės Mončinskienės.

Aš pabėgau iš Seredžių paskutinis, tai galėjau matyti visą mūšį labai gerai.

Rusų kariuomenės skubiai perėjo šiaupus Nemuno keturiais tiltais ištiesiant ant upės. Artillerija ir pėstininkai užėmė pozicijas ant kalno, iš kur pradėjo šaudyti priešus. Vokiečiai susispietę į kruvas veržėsi prie tiltų, bet negatėjo prie jų prieiti, nes rusai taip taikiai ir smarkiai šaudė, kad visus vokiečių kariuomenės mėginančius užėiti ant tiltų kaip su dalgiu kirtu.

Mūšis tęsėsi iki vidunakčio. Girdėjosi bausis dundėjimas. Visa apilinkė buvo nušviečiama šviesa paėinama nuo leikiančių šuvių.

Pagal vokiečių išrokovimo turėjo žūti tame mūšyje apie 8000, iš kurių daugiausia rado galą Nemune. Anapus Nemuno kaikuriuose vietose ilgai gulėjo apie kokis 1500 užmūstų vokiečių kariuovių.

Iš Seredžiaus bėgo visi kas galėjo: vaikai, moters, senukai. Iš baimės galėjo su savimi išsinešti vien tikait geruosius daiktus, bet ir tų daugumą išmetė kelionė. Pilnutėlis kelias virduolių, pagalvų, drapanų ir t. p. Vienas žydas, Geelis Evinas numirė iš baimės kelionė.

SUSIRĖMIMAI TIES GARŽDAIS IR NAUMIESČIU.

Parubežyje, pradant nuo Jurbarko iki Kretingos kasdien eina susirėmimai vokiečių kariuomenės su Rusijos parubežine sargyba. Labiausiai vokiečiams nedavė ramumo ties miesteliais Gargždų ir Naumiesčio. Vokiečiai labai įpyko ir sudarė du nemažus skyrių kariuovių, dviejų kanuolių lydimi užpuolė ant Gargždų ir Naumiesčio. Prie prie Gargždų išlaido 12 šuvių bažnyčios bokšto link, smagiai apturpino bokštus, visgi numušti jų negalėjo. Miestelio nepalietė. Gyventojai išbėgiojo. Naumiestyje vokiečiai apšaudė bažnyčią pradėjo bombarduoti vidurį miestelio, kur daugiausiai susispietę žydai, kurie galvatrukčiais išbėgiojo į visas puses. Nežiūrint, kad vokiečių buvo daug daugiau, rusų parubežinė sargyba stoji su jais mūšyn ir nustoja tik dviejų kariuovių, praginę vokiečius.

KAREIVIŲ ŠPOSAI IR JUOKAI.

Nežiūrint sunkių laikų, kuriuos pergyveno prancūzų kariuomenės ties upe Aisne, jie suranda dar laiko pasilinksminimams ir juokams.

Vokiečių kariuomenės priėmė laikraščius aplink arklio kaklą pasiuntę jį linkui prancūzų kariuovių linijos. Vokiečių kariuomenės apart laikraščius pasiuntė dar pasveikinimą šiais žodžiais: "Labą dieną prancūzams!" Ar jus žinote, kad Rusija sumušta ant visos linijos ir kad Antverpas paimtas mūsų kariuomenės?"

Prancūzai meiliai nusišypsavo.

Vienas jaunesnių prancūzų kariuovių pasakoja, kad netoli jų apkasų randasi vokiečių apkasai, ir jie, nustoja šaukdamui, pradeda balsiai dainuoti. Iš abiejų pusių randa si gerų dainininkų ir pasidaro gana dailus koncertas. Pasitaikius progai stengiamos iškirsti viens kitiems nekaltus šposus.

Vieną rytą prancūzų kariuomenės turėjo gardaus juoko. Vokiečių kariuomenės prisiuntė jiems ožį, ant kurio kaklo buvo prišita kortelė su parašu: "At jus, Messieurs La Francaises, kaip gerai jums klojasi?"

Pasiuntinis — ožis nelabai mėgo gyventi pas prancūzus ir pabuvęs valandžiukę smukdavo atgal pas vokiečius, ypač kada tie pradėdavo šaukti: "komm, komm".

Prancūzų kariuomenės nusprendė, kad tai esąs vokiškas ožys, ir kaip toks nelabai mėgdavo prancūzišką dvasią.

ŽINIOS IS LIETUVOS.

(Iš laikraščių) VILNIUS. Sušaudyta, anot "Vil. Voj. Listok" 7 pabėgėliai kariuomenės.

Vilnius atgavė vėliavos vokiečių kariškos sąjungos, pagautos mūšyje. Vėliavos buvo nešiojamos po miestą.

Iš Tilžės gaunama Vilnių telegramos rusų kalba.

Ligšiol čia intaisyta ligonbūčių del 20 tūkstančių sužeistų ir sergančių.

Atvažiavo Vilniui apie 100 darbininkų grįžtančių iš Anglijos ir Suvalkų gub. Prasidėjus karė sumažėjo uždariai, todėl jie turėjo kreipties į vyresnybę, kad juos parvežtų į tėvynę.

Sugrįžęs iš Vokietijos kun. Šaulys, kuris keliavo sykiau su vyskupu Karevičium, pasakoja, kad 5 dienas buvo nelaisvėje pas vokiečius, kurie su juo apsiėjo labai nemandagiai. Vokiečiai nei kiek nesilepia, kad jie šidip elgiasi, kad atkeršijus rusų valdžiai.

Vyskupas Karevičius apie karę. Kašedaruose vyskupas Karevičius buvo sustojęs pasilsėti iš savo kelionės iš Vokietijos. Karė jį užtiklo Vokietijoje iš kur jis iškeliavo Rusijon per Italiją ir Konstantinopolį. Vyskupas pasakoja rusų laikraščio "Rieč" korespondentams, kad Italijoje jaučiamas bruzdėjimas prieš Vokietiją. Liaudis tiesiog reikalaujanti karės su Austrija.

Vokiečiai iš anksto rengėsi karėn. Vyskupas tarp kitko patėmyjo, kad būnant Frankfurte, jis pasiuntė vienai firmai užsakymą baltinių, dar 12 dienų prieš karės apskelbimą. Sekančią dieną gavo atsakymą, kad negalį jo užsakymo išpildyti, nes firma gavo skubią užsakymą nuo Vokiečių raudonojo kryžiaus. Tokio būdu vokiečiai išanksto jau rengėsi karėn.

Lietuvos valščiai skiria aukas karėi. Biržų ir Papilės

valščiai paskyrė po 1000 rubl. karės reikalams. Laukiam, kad ir kiti Lietuvos valščiai prisidės prie tų aukų.

Kauno gub. dvarponiai atidarys ligonbutį. Kauno gub. dvarponiai organizuoja ligonbutį sužeistiems karėj. Ligonbutis bus atidarytas vardu Valstybės Tarybos nario Meistavičiaus.

Kauno rusų laikraštis "Litovskaja Rus" rašo: gavome žinių, kad Jurbarkas užimtas vokiečių kariuovių.

Vokiečiai apsigyveno rūmuose kunigaikščio Vasilickovo. Lietuvių kunigą, rabiną ir vieną rusų vokiečiai laiko nelaisvėje ir jeigu kas nors atsitiktų, pastarieji turėtų atsakyti.

Laikė vienos savaitės vokiečiai pareikalavo jiems pristatyti daugiau 250 bačkučių alaus.

Už nepildymą prisakymų, kunig. Vasilickovo tarnautojai sunkiai baudžiami. Buvo atsitikimų, kad kaikiuriuos užplakdavo iki mirties.

VEVIRŽENAI. Kazokų būrys iš Tilžės šiandieną suardė telegrafą ir gelžkėlį Madvald-Pogegen. Stotys sugadintos. Priešų kazokai nesutiko.

Rusijos traukiniai pradėjo vaikščioti tarp Vilniaus ir Iseručio.

Rusų cenzūros pavyzdys. "Rygys Garso" 68 numeryje užėinaime tokią vietą:

Jurbarkas..... Skuodas..... Darbėnai..... Miestelių vardai ir paskui sekantieji daugtaškiai parodo, kad rusų cenzūra nepraleidžia daugybės žinių, kad ir iš Lietuvos.

PALANGA. 21 rugpjūčio prie Palangos miestelio buvo prisitartinę vokiečių raitininkų pulkas, bet sutikęs rusų pasienių sargybą, atsitraukė be šuvio.

Dailininko Čiurlionės tėvas mirė. Druskininkuose laike mūšio pasimirė garsaus lietuvių dailininko Čiurlionės tėvas. Dailininkas Žmudzinavičius išvažiavo iš Vilniaus parsivežti dail. Čiurlionės paveikslų, kurie buvo laikomi pas jo tėvus, kaip teko girdėti dabar tie paveikslai randasi saugioje vietoje.

KRETINGA. Vienuolynas karės laike perkeltas į Polavenį, (Aukm. pav.).

Rygys lietuviai veikėjai šaukiami į karę. Rygos lietuvių skaičiuje šaukiamų mobilizacijai radosi "Rygys Garso" leidėjas ir redaktorius Bajoras, "Žvaigždės" valdybos nariai Juoz. Antanavičius ir Jonas Žigas. Ponas Bajoras pastaruoju laiku tapo paliuosuotas.

RYGA. Raudonojo Kryžiaus ligonb. randasi 3 lietuvių sužeisti kariuomenės: Kaz. Zilinskis, Pan. apskr., Gabrielius Lozinskis iš Vilniaus gub. ir Vincas Juška iš Suvalkų gub. Naumiesčio apskr.

LAIŠKAI IS LIETUVOS.

Antanas Augaitis iš Kuisių, (sodžius 9 varstai nuo Tauragės, Raseinių pav.) štai ką papasakojo:

8 dieną rugsėjo vokiečių kariuomenė, vydoma besitrūkiančiais atgal rusus, buvo užėmusi Tauragę ir buvo nuėjusi net iki Skaudvilės. Ko rusų kariuomenė nepaėmė iš ūkininkų, tai išrinko galūtinai vokiečiai, pasiimdami sau visą jų turtą. Tauragės žymiuosius gyventojus, k. a. katalikų kleboną kun. V. Kemėšį,

teismo tarytoją Šulcą ir kitus, nusivare į Vokietiją. Niekas nežinia, ką su jais padarė. Iš jų buvo pareikalavę kontribucijos (15,000 r. t.) ir metrikų knygų. Kuomet gi nieko negavė, pasodinę kalėjimui. 22 rugsėjo (sen. styl.) prieš prasidėsiant mūšui iš kalėjimo išsivare visus į Vokietiją. 22 rugs. įvykęs mūšis ties sodžiu Butkeliai. Rusai sumušė vokiečius ir nugrūdė atgal į Vokietiją.

Augaitis išvažiavo iš Lietuvos 26 rugsėjo (pagal senąjį kal.) Važiavo per Vokietiją. Kaip Amerikos piliečiui vokiečiai nedarė kliūčių.

Zinonės karės pradžioje buvo baisiai išsigandę. Paskui apsiprato ant tiek, kad eidavo ant kalnų žiūrėti mūšių. Visi turėjo išsikę rūsius. Valstiečiai vis labiau prijaudę rusams. Po vokiečių nenorį būti vyriausiais del dviejų priežasčių: 1) vokiečiai esą daug žiauresni, negu rusai ir 2) uždedą labai didelius mokesnius.

"Draugo" redakcijon rašo iš Rygos p. J. Padungavičius.

Gerbianieji! Ką tik apturėjau nuo vieno pažįstamo kareivio R. Str. laišką, prisiųstą iš karės lauko, Suv. gub. 27 d. rugsėjo, kuriame jis tarp kitko rašo, kad Miroslavo bažnyčia liko susprogdinta rusų kariuomenės, o taigai sudeginta nemažai apilinkės triobų, del karės lauko reikalo.

Kaimiečiai apleidę savo guštes iškydo, arba važinėja su gyvuliais pakrumėmis. Bažnyčios pilnos maldžiančių žmonių. Vokiečius prie Druskininkų atmušė. Kaip Suvalkų, taip ir Vilniaus gub. paskendo kariuomene. Laukiam naujų susirėmimų.

Šiandieną, pirmą dieną spalio, pirmą dieną telegramoj rusų vyriausiojo karės vado sekanti pranešimą: 15 dieną rugsėjo mūsų kariuomenė po smarkių mūšių užėmė vokiečių pozicijas prie Augustavo ir Kapčiuvo. 16 rugsėjo užimti praejiniai tarp ežerų ant fronto Simnas—Serijai—Leipūnai. Priešas atmetas Suvalkų—Seinų—Marijampolio apilinkėn. Žengimai pirmyn tęsiasi.

Rugsėjo 10-12 d. Baltijos jūrės pakraščiuose ties Vinduvu ir Liepoja buvo pasirodęs vokiečių laivynas iš kokių 40 laivų. Prie Vindavos apšaudytas vokiečių 4 syk Ušavos žibintuvus. Vindavoj buvo kilus didžiausi panika. Iš čia Rygon vokiečių šviesais sužeistų esą atgavama 16. Pas mus Rygoje ramu ir vokiečiai mūsų miestu, rodosi, negraius, nes čia gyvena daugybė vokiečių ir ši miestą jie juk skaito "savo statu".

16 ir 17 rugsėjo Rygoje iš antro sykio buvo mobilizuojami arkliai. Dangeliai lietuvių vežėjų paėmė beveik visus arklius. Vežėjams dabar silpnai sekasi taigi retai kurs ir dejuoja.

Livžemis gubern. Zvegincovas, kuris buvo gana prielankus vokiečiams ir nemėgo latvių, bet žmogus šiaip jau progresyviškas ir nepeiktinas liko paliuosuotas. Kas bus jo vietoje dar nežinia. Minima Trepovas.

Apie mūsų nuostolius karės lauke nieko nežinome ir persistatyti sau negalime. J. Padauguvietis.

IS LIETUVIŲ GYVENIMO

AMERIKOJE.

SHAMOKIN, PA.

Mūsų parapijoje šmet atsidarė lietuviška mokykla. Mokinia lietuviškai ir angliskai, vargonikas, baigęs atsakanti mokslą. Vaikų susirinko 60 ir vis dar

naujų prašosi, bet negalima priimti dėl ankštumo. Mokinama poabzūrinami kambaryje, kuri Nukentėjusiems nuo karo šelpiti susitvėrė tam tikra ligalė, kuri šiek tiek peršalęs. Reikia tikėtis, kad neužligo parapija pasistatys atsakomąjį mokyklos namą.

Kaip ir draugija, kurios nariai prisizadėjo mokėti ne mažiau, po 10 centų į mėnesį, kol bus reikalingas. Išdėdinti išrinktas Juozas Matulevičius, o jo pagalbininkais V. Mazauskas ir V. Gudynas. Tuo tarpu į minėtą draugiją prisizadėję tik 35 nariai, bet reikia tikėtis, kad ir kiti nepasirodys kietasirdžiai.

Dirbama mainose dabar pilną laiką. Bedarbių negirdėti.

J. V.

EXPORT, PA.

Exporto lietuviai ne nuo šandien yra žinomi savo duosnumu Tėvynės reikalams. Jų sumetamos aukos, atsižvelgiant į jų mažą skaitlį (40 šeimynų) dažnai viršina aukas didelių kolonijų. Dr. Basanavičius su M. Yčū laimėjo pas mus 120 dolerių (prikaitant klebono auką); kun. Gustaitis apie 30 dol. šit, išgirdę Tėvynės šauksmą gelbėti ją mirstančią kraujuose, Exporto lietuviai vėl tiesia pagalbos ranką savo nelaimingiesiems broliams už jūrą — marių.

Spalio 25 d. draugija "Saldžiausias Širdies V. Jėzaus" laikė savo mėnesinį susirinkimą, kurį priėmė mūsų klebonas, kun. A. Jurgutis. Atvykęs paspauskėjo apie visuotinę, politiską Chicago Seimą, apie susiorganizavusį ten "Tautos Fondą" ir jo uždavinius, bet daugiausiai kalbėjo apie Lietuvos likimą, apie įvairias karis baisybes, kurias dabar prisieta pargyventi mūsų broliams Tėvynėje, ir prašė draugijos sušelpiti nelaimingus šandieną Lietuvos vaikus.

Paragininimas atnešė pageidaujamą vaisių. "Saldžiausias Širdies V. Jėzaus" draugija, turėdama tik 45 narius ir 1000 dol. kasoje, vienbalsiai paskyrė 100 dolerių nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Ta šimtinė už mėnesio bus pasiūta Tautos Fondo valdybai.

Čia pat liko išrinkta ir Tautos Fondo vietinis komitetas, kurį pakliuvo: Stasys Šimkus, Motiejus Matušis, Martynas Grigalevičius, Petras Banys, Juozas Rukas ir kun. Jurgutis. Nutarta mažiausiai pragai pasitaikius rinkti visur aukas, rinkti tol, kol Tėvynė jų reikalaus.

Už gausią auką, Export "Saldžiausias Širdies V. Jėzaus draugijai", lai būna garbė!

Exportistika.

SO. BOSTON, MASS.

Jau ir Bostone gyvuoja "Vyčių" kuopa. Per pirmąjį susirinkimą išrinktas komitetas ir svarstyta "Vyčių" reikalai. Per antrąjį susirinkimą, kuris atsituvo už poros savaitių nutarta priimti kuopon vaikus lankančius mokslines. Taip pat per šį susirinkimą nutarta parengti vakarą.

Trečias kuopos susirinkimas įvyko 11 d. spalio. Ligšiol jau prie kuopos prisizadėję 16 vaikų, kurių vardai buvo išaukti per susirinkimą. Komitetas, ingaliotas rūpinantis vakaro rengimu pranešė, kad vakaras įvyks su vaidinimu veikal "Šarūnas" ir susidarys iš "Vyčių" styginė orkestra, kuri dalyvaus tame vakare. Žodžių sakant, jaunutė kuopa ketina veikti, kiek leis jos spēkos.

Vyčių korespondentas.

WATERBURY, CONN.

12 d. spalio atsituvo teatrališkos dr. "Aušros" mėnesinis susirinkimas. Tarp kitko buvo svarstomi ir tėvynės reikalai. Draugas J. Šugždinis pasakė indomiją prakalbą, nupiešdamas baisy šandieninį Lietuvos padėjimą ir primindamas draugams jog tas viskas kas mums buvo gražu, naudinga ir šventa dabar naikinama su didžiausia ironija. Baidamas prakalbą ragino, kad kuo galint gelbėtume žstančią Tėvynę, ypatingai atkreipė minėtus draugijos domą, kad kiekvienas joje prigulintis narys aukotų vienos dienos darbo pelną Tėvynės naudai. Pabaigus kalbą pirmininkas, pilnai pritardamas kalbėtojų raginimui, užklauso draugų ir katrie su tuo sutinka, kad pakeltų rankas. Pasirodė, kad visi pristoję paskirti viršū-

minėtą auką, kas ir nutarta padaryti "Radėkos Dienoje" 26 lapkričio dieną, ir prisidėti tai dienai prie apvaikšiojimo tautiškos šventės.

"Aušros" draugija ne nuosekliai dar gyvuoja, bet parodo jau nemažai sugebumo veikti nors jos darbuojamasis dažnai suristas su įvairiomis klutimis ir konkurencijomis iš pusės "Aido" draugystės, kuri rodos tyčia stengiasi kenkti užlysdama laike "Aušros" dr-jos rengiamų vakarų ar šiaip kokių nors pramogų su savo įvairiais programais. Indomiai "Aidiečiai" paminėjo 10 metų spaudos sukaktuves. Neatėizvelgdami į tokią svarbią tautos šventę, jie nepasitarę bendrai su kitomis draugijomis iškišo savo skelbimus, paskelbdami vakarą diena ankščiaus "Aido" rengiamu baliaus-maskarado. Taigi neatėizvelgdami, kad "Aidas" jau per du mėnesius garsina savo vakarą, pasinaudoję proga, po obalsiu "spaudos atgavimas" sudaro prastą programėlį ir žymiai taip praklinę šventę. Rodosi, tokiose atėjuose reikėtų pasitarti su kitomis draugijomis o ne boikotuoti jas.

Ašvrietis.

WILKES BARRE, PA.

Spalių 11 d. šių metų vietinė šv. Mykolo draugystė savo 20 metų gyvavimo paminėjimui sutaisė prakalbą šv. Trejybės Lietuvių parapijos bažnyčios salėje. Prakalbos prasidėjo apie 8 valandą vakare. Kalbėti užkvietė tapo Wilkes Barre miesto viršininkas p. J. Kosek, lietuvis apgyvenęs p. J. Lopatto, Kingstono Lietuvių parapijos klebonas kun. V. Kudirka, teisiu mokyklos mokins p. J. Aleksaitis, vietinis klebonas kun. J. Šupšinskas ir L. S. A. centro pirmininkas p. Živatkauskas. Klausytojų prisirinko beveik pilna salė, nes, apart šv. Mykolo draugystės narių, dalyvavo prakalbos visoj pilnybėj dar dvi dideli draugysti šv. Trejybės ir šv. Jurgio ir šiaip iš apielinkės daug svečių abiejų lyčių. Malonu įspūdį darė taip didis susijungimas lietuvių, draugas prie draugo su draugystės ženklais ant krutinės šėdinčiųjų, o ypač čia Amerikoje, susijungusiųjų tuo tikslu, ydant stiprini viens kitą tikėjime ir tautystėje ir nelaimėje net medegiskai draugas drauga sušelpiti savo uždirbtą centu.

Iš kalbėtojų daug ką gero galėjome pasinaudoti visi. P. J. Kosek, miesto viršininkas, nors svetimtautis, bet nuoširdžiai, matyt, prijaunantis lietuviams, primindamas, kaip lietuvių auge Wilkes Barre's apielinkėje, užsilauko vienybėje ir tikėjime, kaip prirodymui, nurodė į lietuvių pastatytą bažnyčią, kuri apielinkėje skaitoma viena iš gražiausių, paskui, velydamas dar geresnės kloties lietuviams, o ypač šv. Mykolo draugystei, užbaigė savo kalbą prie garsaus ranko plovimo klausytojų. P. J. Lopatto savo kalboje davė draugystės labai nandingą patarimą, kaip daugiau sutauptyti pinigų, duodant nuosimčius ne svetimtautiams, bet pačiai draugijai, ir paaiškinęs apie pasibaisėtiną padėjimą lietuvių Tėvynėje dabartiniame karės laike ir paskui, ragino, ydant šv. Mykolo draugystę pirmutinę duotų pavyzdį paaukauti vienos dienos pelną tiems nelaimingiesiems ir prisidėti prie Tautos Fondo aukomis. P. J. Lopatto kalba labai visiems patiko ir galima tikėtis, jog jo patarimai ir raginiai nepasiliks tuščiais žodžiais. Vėliaus kalbėjo kun. V. Kudirka apie senovės lietuvių gyvenimą po Rusų valdžia ir p. J. Aleksaitis, kuris trumpais žodžiais, bet daug, pasakė apieėjimą lietuvių augstėsnin mokslan, jog nors daug yra apielinkėje lietuvių, net ir pasiturinčiųjų, stiprios yra kelios draugystės, tačiau labai mažai tėsą leidžiama į augstėsnį mokslą. Išlikrųjų neturėdavo šviesių ir tikrai gerai išlavintų vadų, silpni būsim kovotojai už savo teisės, kaip lietuvių katalikų, ypač čia Amerikoje, kur vėndami tarp didelio svetimtautų skaitliaus. Kun. J. Šupšinskas savo prakalboje pažymėjęs, jog kiekvienas draugystė vien tik ant tikėjimiskai — tautiško pagrindo atstojantis bus tvirta ir visuomenėi naudinga, nuoširdžiai

velijo visoms draugystėms, o ypač šv. Mykolo draugystei stoti ant tokio pat pagrindo ir nešti naudą žmonijai netik 20, bet ilgiausius metus. Prakalbos buvo perpinamos lietuviškomis dainelėmis, dainuotomis vietinio bažnytinio choro narių p. J. Stulgaičio gražiai vedamo. Abelnai šv. Mykolo draugystės surengtos prakalbos nusisekė, už ką tai draugystei ir kalbėtojams visi ten buvusieji nuoširdžiai esame dėkingi. Geistina būtų, kad panašios prakalbos dažnai atsikartotų.

Vienas tik nemalonumas tą vakarą pasidarė, bet ne mums lietuviams katalikams, tik dideliais žingsniais atgal žengiantiems "pirmieiviams".

Mat taip dalykas buvo. Ketletas iš šv. Mykolo draugystės valdybos narių, kaip girdėjų, netoli nubėgė nuo "pirmieivų", (tik man atrodo nuostabu, kaip katalikiškoji draugija, skaitant 435 narių, tarp kurių tik ketletas yra, kiek žinau, laisvamaniškių pažiūrų žmonės, galėjo patikti net į valdybą žmonės taip pat su laisvamaniškomis pažiūromis? Ar tik ne kaltas čia katalikų apusidimai? Tie tai "pirmieiviai" užkvietė su prakalbojantis net aiškius netikėjus ir gyvus katalikų bažnyčios priešus kaip p. Živatkauską ir p. dr. Šliupą, abudų iš Seranton, Pa. P. Dr. Šliupus už savo žingsnį ir žodį, kaip girdėjų iš pačių draugų šv. Mykolo draugystės, pareikalavęs \$25.00 (kelias iš Srenton ir Wilkes Barre ir atgal atstieina tik 50 centų), bet draugystė nenorėjo mokėti ir jis neatvyko. P. Živatkauskas gi, neturėdamas nedidėlioje ką veikti, nes saliuos liepta ir ten šventomis dienomis laikyti uždarytus, atvyko su prakalba. Po kun. J. Šupšinsko prakalbos, manyta buvo, kad jau prakalbos pasibaigė, bet štai iš kampo suklinka keletas vyrų, daugiausiai su raudonomis apkalbėmis, "dar, dar vienas yra kalbėtojas", "kodėl jam neleidžiama kalbėti". Vietinis klebonas sužinojęs kas per vienas tas liķes kalbėtojas, pasirodo ant estrados ir paaiškina, kas per vienas p. Živatkauskas ir pabrėžia, jog jis, kaip katalikų kunigas, ir visi kiti katalikai, kalbėjusieji tą vakarą, už didžiausią paniekimą ir pažeminimą skaito stoti ant tos pat platformos su aiškiu katalikų priešu ir, jog p. Živatkauskui jokių būdu nedaleis prakalbą sakyti katalikų bažnyčios salėje, o su jo nuomone sutiks ir visi klausytojai lietuvių katalikai. Lietuviai katalikai po savo klebono žodžių tarp: "Nereik mums tokio kalbėtojo", išėmus tik keliolika p. Živatkausko garbintojų, visi kaip vienas pasikėlė ir žengė pro duris namon. Dar nekurie "svieto lygintojų" pasekė, rankomis mataškodami norėję dar salėje žmonės sulaukyti, bet kur tau, ką tik ir jų neišėję pro duris. Už tad garbė jums visiems broliai ir sesers lietuvių katalikai, parodė kiekvienam iš mus ten atsilankiusiųjų, jog tikrai vienybėje galybė, savo pavyzdžiu mus kiekvieną paraginat katalikystės darbe, pasakėt bedieviams aiškiai, jog mes katalikai lietuvių Wilkes Barre apielinkės ne numirė, bet gyvi.

Laikas ir labai jau laikas atstengti prieš panašius mums tautos parazitus ir išgamas ir jų pusekėjus. Mes druti, mes galim tai padaryti, tik daugiau vienybės, susipratimo ir drąsos, o tikrai mūs pusėj bus pergalė.

Ten buvęs.

KEWANE, ILL.

Sitame miestelyje darbai beveik kaip ir sustoję, dirbama vos dvi dieni į savaitę ir kalbama, kad vėliau ir tiek nebebūsią darbų, taigi darbininkams žiema atneš baisy skurdą. Darbų į šitą vietą ieškoti nevaiznuokite.

Kevonietis.

WESTERNPORT, MD.

14 dieną spalio, 11 val. nakties, lietuviškoje kartiamoje du lietuvių susivaidijo su juodveidžiais. Vienas juodveidis išsitraukė revolverį ir nušovė lietuvių Juozapą Katinauską, kuris krito lyg basylis ir neišleido daugiaus balso. O kiti lietuvi tik sunkiai sužeidė. Tą juodveidį užvežė į kalėjimą. Tai dar vienas nuo alkolio pasekmių nelaimingas atsitikimas.

Teisybės Myletojas.

MONTREAL, CANADA.

Spalio 20 d. vakare 6½ valandą dinamitu tapo išprogdinti trintis aukštasis stovintis ant 3 lotų namai (lot. 25 pėdos). Namuose gyveno žydai, rusai ir galicijonai. Priežastis buvę ginciai, tarpe gyventojų delei karės. Langai abiem pusėm gatvės Frontenac išteškojo iki 20 toms durims. Žmonės nusigandę išpradžiū manė, kad užpuolė vokiečiai. Užmušė 2 žmones, 11 sužeistų, kurie išvežioti po ligonines. Manoma, kad ir 12 buvę griuvėsiuose, bet kasdami neranda. Iš lietuvių nukentėjo vienas — lengvai sužeistas. Jis buvo užgęs sankrovėlen ko nusipirkti. Suareštavo 38 žmones, kaip liudininkus. Interaktininkų vienas žuvs, kiti pasislėpęs. Detektivams įsakyta ieškoti. Sako, kad Montrealy pirmas toks atsitikimas.

M-is.

MONTREAL, CANADA.

Kilus karai Europoj uždarė visas girtybės vietas. Praneša, kad delto šimet rugsėjo mėnesį taupomoms bankosna sudėtai 11,500,000 dolerių daugiau negu tame pačiame mėnesį pernai.

Montrealio priemiesčio Meison name parlamentas užprotestavo į centralinę Kanados valdžią, kad Anglija užsako Jungtinės Valstijos tokius karę reikalingus daiktus, kuriuos galėtų pataisyti Kanada. Tuometarpu, kad Kanada krauja turtą, ir lieja kraują savo vaikų Anglijos naudai.

B-as.

MONTELO, MASS.

Spalio 10 d. atsituvo balius su prakalbomis parengtas S. L. R. K. A. 141 kuopos. Balius atsituvo Lietuvių Tautiškam Name. Vakara atidarė Petras Juškaitis, kuris buvo vakaro vedėjas. Vispirmu šv. Roko Bažnytinis choras po vadovystę Vincento Juknos uždainavo "Lietuva Tėvynė Mūsų". Tada p-lė Ona Kašaitė deklamavo eiles, "Atsiveikimas su Tėvynė"—atliko gana gerai. Po to vedėjas perstatė kalbėtoją kun. J. J. Jakaitį iš Worcesterio, kuris neseniai sugrįžo iš Lietuvos. Kun. Jakaitis yra ir pirm to kalbėjęs Montelloje ir labai malonų įspūdį padaręs į publiką. Jis kalbėjo apie savo kelionę ir dabartinį padėjimą Lietuvoje. Ragino kiekvieną šelpiti savo gentes ir draugus Lietuvoje visomis spēkomis. Kalba labai publikai patiko, nes delnų plovimas buvo gana gausus. Po prakalbos Vincentas Juška dainavo solo. Juška yra gana šiam krašte atsižymėjęs savo balsu. Laikė solo p-lė J. Čalickaitis skambino ant piano. Tada choras vėl sudainavo "Siuntė mane motinėle", daina gana gražiai pavyko. Prakalbos buvo užbaigtos dialogu "Viltis ir Atmintis", kurį atliko p-lės: Tamulevičiūtė ir Kašaitė. Po prakalbų buvo šokiai. Publikos atsilankė apie 400 ir visi gana ramiai užsilaike.

Pelnas to vakaro eis naudai naujai statomos lietuviškos bažnyčios.

H. N. Armonas.

BENTLEYVILLE, PA.

Spalių 25 dieną atsituvo "Sald. Šird. V. J." draugijos susirinkimas. Kadangi ši draugija viena, kuri gali vietiniams lietuviams, nebesant savystvės lietuvių parapijos, patarpininkauti bent kokiame reikale, tai ji tą rolę ir atlieka. Sakysime, rengiant Politiską Seimą Chicagoje ji pasiuntė delegatą, o dabar jai tarpininkaujanti susidėt su 92 kuopa S. L. R. K. A. ir išrinkta komitetas rinkimui aukų į "Tautos Fondą".

Pagarinus aukų rinkimą bažnyčioje ir plakatais, tikėtasi, kad visi lietuvių supras reikalą ir prisidės aukomis, bet apsirakta: išskiriant draugijoje prigulinius narius ir šiaip tik vieną pašalietį, likusieji neparodė savo užjautimo Lietuvoje nukentėjusiems broliams ir dienoje susirinkimo delei aukų rinkimo linksminosi prie alaus ir dektinės, rodos, kad jiems nei ne galvoj kas Lietuvoj dedas, kur krinta mūsų broliai nuo kulčių, o našlės su našlaičiais kur patvoruose kvėpuoja paskutinį kvapą, o tuo tarpu, broliai amerikiečiai, mes vis terūgštame alkolio nuoduose!

Draugija Sald. Šird. V. J. paskyrė \$15.00, o 92 kuopa S. L. R.

K. A. paskyrė \$5.00 į "Tautos Fondą". Komitetas pasiryžęs darbuotis, kad, kaip galint susirinkti daugiau aukų, tuo tikslu žada rengti vakarus ir kitokias pramogas. Geros kloties!

Vietinis.

CLEVELAND, OHIO.

Kaip tikta užgirdo, kad Lietuvių Politikiskasis Seimas Chicagoje suorganizavo "Tautos Fondo" rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės mūsų broliams Lietuvoje, subruzo ir Cleveland'o lietuvių, kad išrinkus komitetą, kuris galėtų rinkti aukas, nukentėjusiems mūsų broliams, tarpe Cleveland'o lietuvių. 22 d. spalio išrinkti delegatai nuo kai kurių draugijų ir šiaip pašalinės ypatos susirinkimo bažnytinėje svetainėje, kad išrinkus komitetą. P. J. Urbšaitis, kaip buvusis delegatas į Liet. Polit. Seimą nuo Clevelando draugijų pirmutinis prabylo išrodinėdamas reikalingumą ir naudingumą "Tautos Fondo". Paskui buvo rinkimai valdybos: pirm. išrinktas J. Urbšaitis, vice-pirm. J. Montvila, raštininku J. Sakalauskas išdindinku vietinis kleb. kun. J. Halaburda kasos globėjais: J. Klimavičius ir F. Baranauskas. Po išrinkimui valdybos buvo inėsta, kad padaryti pradžiū aukų: Kun. J. Halaburda paaukavo 100dol.; J. Urbšaitis, J. Montvila, J. Sakalauskas, Klimavičius, F. Baranauskas, M. Šimonis, J. Žilinskas — \$5.00; Jankauskas \$3.00, ir A. Bagdonas \$2.00. Viso pradžia surinkta 140 dol. Tikimės, kad ir Cleveland'o visuomenė atjaus tą nelaimę, kokia sutiko mūsų Tėvynę Lietuvą ir mūsų brolius, ir noriai dės aukas mūsų broliams nukentėjusiems karės laiku Lietuvoje.

Rašt. J. Sakalauskas.

BROOKLYN, N. Y.

23 d. spalio, tautiškojo namo svetainėje, socialistai turėjo prakalbą. Vispirmu svarstė lietuvių padėjimą dabartinėje karėje, toliau apie Rusijos carizmą ir Vokietijos politiką. Paskui apie "bepartyvi" politiką New Yorko seimą ir jo sutvertąjį fondą ir kalbėtojas patėmijo, kad jų sutvertasis fondas yra atsakomiamasis, kaip sutvertas "visų" srovių atstovais, ir užsidėgė raginti visus dėti tam fondui aukas, girdi, mūsų žinia surinkti pinigai bus tiksliai sunaudoti, nes jie bus nusiųsti ten, kur jie reikalingi. (Dar klausimas, kam socialistai sunaudos surinktus pinigus? Red.) Pinigų per minėtas prakalbas surinkta \$34.19, o publikos buvo apie 500.

Brooklynio katalikas.

DORRISVILLE, ILL.

Retkarčiais visiems tenka perbisti per purvyną. Taip netikėtai turėjau progos perbisti ir per "Laisvės" 80 numerį, kuriame užtikau melagingą žinutę iš viršminėto miestelio; pasirašęs K. Vaičiūnas.

K. Vaičiūnas rašo: "Kad vietinis klebonas išvarė vargonininką vyra, dabar tuojaus parvitrauks merginą už vargonininką. Pažiūrėsim, kaip jie abu susiję dūduos ant socialistų, ir jų raštų". Sveikas meluojai, Vaič.

Klebonas vargoninko neišvarė, bet jis pats atsisakė nuo tarnystės, delei negavimo algos iš parapijos už tris mėnesius. Kągi pasakys p. Vaič. apie "vargonininką merginą", kuris dabar tarnauja mūsų parapijai? Tik vyručiai "cūdai", iš merginos virto vyras. Ar dar reikia didesnio stebuklo p. Vaičiūne! Iš šito yra aišku, kad mūsų socialistai vietiniui klebonui kasą duodeles, o iš šito viso yra toks pamokymas: nereik niekados meluoti ir nereik po kitu duobelį kasti, nes melagystė visados išeis viršun ir pačiam bus gėda, o kas kitiems duobels kasas, tai pat gali į į inkristi ir sau sprandą nusiskuti. Negana, kad jus patys sau meluojate, bet dar savo melus skleidžiate tarpe plačios visuomenės.

Žinomas ciciukas.

HARTFORD, CONN.

Spalių 18 d. šv. Kazimiero Jaun. A. Dr-ja ir "Lietuvos Vyčių" 6 kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą. Prie kuopos prisizadėję 12 naujų narių. Reikia pažymėti, kad narių skaičius mūsų kuopoje kiekvieną mėnesį auga, vis tai aišū nekurių N. V. Greičiaus nuopelnus, kuris nemažai pasidarbavo, nes sudėję balsus dainoms maišytam chorui "Ar skauda man širdį" ir savo originaliai dainai pavestai L. T. ch. dr. Publikos buvo nors neperdaugiau, nei netiūrint, kad programa buvo ilga, be jokios pertraukos, užsilaike ramiai ir buvo patenkinta. Garbė Clevelando L. T. ch. dr. jaunomenei, kuri ti žvaigždė šviečia čionykščiams lietuviams ir sparciais žingsniais žengia pirmyn prie šviesos. Lai gyvuoja Clevelando L. T. ch. dr. ilgiausius metus!

Pušaitė.

PRIELIUDUM PRAKALBOMS LAPKRIČIO 15 D. NEWARK'E N. J.

Pas mus vėl neramu. Kiek atšilo ir atsigavom. Vėl barstomi plakatai su prakalbomis ir diskusijomis, vėl keliama man "ciciulistų" prisegta kaltė, kad aš nusidėjęs ne vien socialistams, bet ir pirmieiviams žmonėms. Andai rodos "draugas" Julius V. Sweedra ir visa jo sudaroma 11 kuopa šaukė, kad aš užgavęs "viso pasaulio socialistus", ir puolėsi savo paukštyčius gelbėti, o dabar pasirodė kaž koks komitetas, ant "kolioravo" popiero spausdintas, kuriame Julius V. Sweedros beveik nėra. Tas tai komitetas tikrina, kad aš užgavęs apart socialistų dar "šiaip pirmieivius žmones", ir kviečia už dyką visus atsilankyti į diskusijas š. lapkričio 15 d.

Taip tatau gerų padugnų įtrauktose "draugų" galvelėse mano kaltė auge kaip ant mielių ir išaugu tur būt iki šakuoto medžio, kuriame bus vietos visiems bent L. S. S. 11 kuopos "draugams", jei nepasirodys dar kokie kiti "draugai", kiti komitetas, arba net pati "turturavotųjų" komisija, kuri paprastai eina po komitetu! Tačiau apie minėtą mano kaltę publikacijai reikalauju iškilus pakalbėsimė kitą sykį, pridėję prie to tuos "draugų" dalykus ir dokumentus, kurie prašyte prašos paleisti juos platesniam svietan.

Prakalbų ir diskusijų komitetas, nesibijodamas pamelavimo, drąsiai tvirtina, kad rengiamos paskirtąją dieną diskusijos, atai bus, nors ne tur jokių dokumentų, kad tos diskusijos tikrai galės atsitūti kaip reikia, kad į jas ateis ir kviečiamieji kalininkai, būtent aš. Mat mūsų "draugai", kad lengviau svietą mulkinti, veda kaizerių bei carų politiką, kur neatsižvelgiant į kitų teises ir jų neklusant, viskas varoma aklu paklusnumu "po prikazui" ir "po ukazu", nuo kurių niekam nevalia atsisakyti, nors tie "priказai" kartais ir vadinami "predloženiem", lygiai "draugų" pakvietimams! Patys savo kuopose pamėginę carikų užduonį ir pamatę, kad jos naudingos partijos ir kuopos ribų gyvenantiems, reikalaujami tai aklus paklusnumo. Su lyg tomis kuopų uždėnimis visur ir visada tur būt taip, kaip "draugai" prasimano ir kaip ką kada jie patys kitiems nusikiria. Garsusis Petrogrado "byt' po semu" nešildindamas skamba pas mūsų "draugus", nors jie ir stengiasi tą balsei nuslėpti nuo žmonių, dangstydamiesi po Ameriką skambiais socialistų ir kitų vardais.

Taip dalykams esant pas "draugus" beabejo ir jų diskusijos š. lapkričio 15 d. įvyks, nors ir nebus kalinamos pusės balsai. Apisidirs patys vieni "draugai". Prie to jie yra gerai pratę. Pasigriebdami provokacijos ar kitoko, vieni mano vardu (o gal ir pagerbs neminėję manes ir mano vardo) kalbės nebūtus daiktus, kiti plirzinsis po "Julius V. Sweedros marmaliene", o kiti ant vietos viską pleškina taip, kad "net langai braskėtų". Paptojais gerai atliko savo užduotį, o taipgi dainos, deklamacijos, vaidinimas, ir monologas išėjo knopulkišiais.

Ir išteis L. T. ch. dr. per sa-

REDAKCIJOS PASTABOS

ROCKFORDIEČIŲ ATSI- SAUKIMAS.

"Lietuva" 45-ame N-yje išspausdino Rockfordo "Tautos Fondo" komiteto atsišaukimą i Amerikos lietuvių tautiečius.

Atsišaukimas labai indomus. Artkojame jo turinį.

Rockfordo komitetas visų pirma skiria (ir labai teisingai) tautininkus nuo internacijonalių-socialistų, kuriems tautos, kaip tokių, reikalai nerūpi. Tautininkus gi dalija i klerikalus ir šiaip jau tautininkus. Klerikalai deda tautybės pamatuosna krikščioniškus idealus, nekuri tautininkų vadai — laisvamaniškus. Tačiau abejie stengiasi dirbti tautos labui.

Solidariškumo negali būti tarp tautininkų ir socialistų. New Yorko seimas tai parodęs. Reikia stebėtis, kad kai kurie tautininkai galėję tikėtis veikti išvien su socialistais.

Tuo tarpu ir Chicago politiskaisi seimas ir tautininkų poseiminė konferencija New Yorko padariusios tuos pačius politiskus nutarimus: reikalauja ne klerikaliskos ir ne laisvamaniškos, tik politiskos autonomijos Lietuvai. "Tai gi", sako atsišaukimo autoriai: "jeigu abi partiji reikalauja Lietuvai to patio, tai ir veikti privalome petyti, i peti".

Klerikalai su tautininkais išvien rėmę "Tautos namų" sumanymą, tad galėsią eiti išvien ir toliau. Tad visai be reikalo vieni ir kitų vadai ginčijasi tarp savęs po laikraščius.

Del to ir kviečiami ir vieni ir kiti organizuoties prie Chicago politiskio seimo, laikraščiai gi prašomi nebesiginčyti ir nebeprasivardžiuoti "klerikalais" ar "šliupiniais".

Du paskutiniū pagedavimų perspaudžiname ištisai:

Pripažindami labai kenksmingu Lietuvos autonomijai, jeigu susitvertų dvi arba daugiau Tautos Tarybų, kviečiame ikilaikinę Tautos Tarybą, sutvertą Politiskio seimo, arba kurią nors didžiųjų centrinių organizacijų veiklesnę ir patriotiškesnę valdybą, paduoti iniciatią susidarymui Tautos Tarybos, išrinktos iš didžiųjų organizacijų atstovų, kuri veikty išvien su susidarusia Lietuvoje Tautos Taryba ir padėtų prašalinti mūsų amerikiečių neusipratimus.

Jei mūsų įsiskaitę redaktoriai nesiliautų tuščiai besiginčyti, kviečiame mūsų lietuviškas kolonijas stengtis kolektyviškais protestais suaukityti juos. Jei ir tas negelbėty, tai visgi kviečiame organizuotis ir rinkti aukas suvargusiai Tėvynei.

Rockfordiečiai ir savo pavyzdžiu parodę, kad vienybė yra galima. Jų komitete dirbą išvien klerikalai su tautininkais ir jau turį surinkę "Tautos Fondui" \$142.13. Po atsišaukimo eina parašai viso komiteto ir gremio. "Lietuvos" gi redakcija pridėjo štai kokį prierašą:

Nesutikdami su daugeliu šio atsišaukimo tvirtinimų (gaila, kad nepasakė — kokių? Dr. red.) mes tečiaus pamatinę mintį, kurią matome kvietime tverti tautos tarybą, pripažintame labai svarbia ir vykdoma. Apie tai žiūrėk apžvalginį straipsnį.

Tame gi apžvalginiame straipsnyje sakoma, jog tautininkai nepasitikėsią "Lietuvos šelpimo Fondu", kurio valdyboje esą mažne visi socialistai ir kad remsią labiau savo įsteigtąjį "Autonomijos Fondą". O kad Lietuvai būtų

lengviau prisisaukti pagelbos, tad ir reiktų, kad visi Lietuvos reikalams įsteigtieji Fondai susitartų bendrai veikti. Tuo tikslu reiktų sudaryti "Tautos Tarybą".

Visų-pirma, malonu mums čia pažymėti, kad Chicago politiskio seimo iškelta idėja — bendros nuolatinės "Tautos Tarybos" pradeda rasti atbalsį ne vien katalikų tarpe, bet ir kitų srovių tarpe. Lietuviai katalikai norėtų nuoširdžiai dirbti išvien su visais, kuriems Tėvynės labas ištikrųjų rūpi. Mes mieliai pripažįstame, kad ne mes vieni galime būti tėvynei naudingi, kad ir kitos kai-kurios srovės gali įnešti mūsų tautos gyvenimui daug naudinga.

Tik jeigu norime išvien dirbti, tai visų-pirma turime tarp savęs pasipažinti ir susiprasti. Pakol mes vieni kitus pravarđiuosimės, mums sunku bus sueti i artimesnę vlenybę.

Argi ne keista? Rockfordiečių komitetas prašo laikraščių nebeprasivardžiuoti klerikalais ir šliupiniais; jisai nori, kad "Draugas" patartų dr. Šliupni neskaldyti mūsų visuomenės i klerikalus ir antiklerikalus; tuo tarpu jisai pats, tasai komitetas, išpravardžiuo visus katalikus klerikalais ir padalio visus tautininkus i klerikalus ir antiklerikalus. Kur gi dingio katalikai? Ar jau jų nebėra? Ar visi jie išvirtę i klerikalus? Mūsų įsitikinimu lietuvių katalikų viešasis darbas Amerikoje ligišiol neturėjo klerikalizmo žymį. Gal ir esama čia kur klerikaliskų nuomonių žmonių, bet viešumon, ypač kaip organizuota grupė, klerikalizmas ligišiol čia nebuvo pasirodęs. Rockfordiečių atsišaukimas, kviečias i vienybę pasmerkdamas prasivardžiuojimus, patsai pradeda nuo prasivardžiuojimo ir jau tuo vien iš vienos pusės parodo nenuoseklumą ir neritumą, iš antros gi pusės daro blogą taikos pradį.

Be abejonės mūsų visuomenei indomu bus patirti, kad gerb. Rockfordo klebonas gal pirmas iš lietuvių kunigų viešai pasiskelbė esąs klerikalas. Tarp pasirašusių komiteto narių matome ir jo gerbiamą pavardę. Jeigu, anot atsišaukimo, "klerikalai deda tautybės pamatuosna krikščioniškus idealus", jeigu "Rockfordiečių Tautos Fondo Komitetas iš įvairių klerikalų ir tautininkų draugijų" yra sudarytas, tai be abejonės gerb. Rockford'o klebonas, kurs, žinoma, deda tautybės pamatuosna krikščioniškus idealus, kurs yra nariu Rockfordo komiteto ir kurs pasirašė po to komiteto atsišaukimu — tuo pat viešai pasisakė esąs klerikalas.

Gerbdami kiekvieno nuomones ir įsitikinimus, mes tečiau turime čia pažymėti, kad be reikalo jisai savo įsitikinimus nori per daug apibendrinti ir lyg primesti visiems lietuviams katalikams, kurių didėla dauguma be abejonės anaipol nesijaučia esą klerikalais. Lietuviai katalikai mielu noru sutiks dirbti išvien su visais tais, kurie mokes gerbti jų (katalikų) idealus. Jie, kiek mes žinome, net ir ieško vienybės su visais tikraisiais tautininkais. I bendrą veikimą katalikų su tautininkais mes žiūrime, kaip i pasiskirstymą, pasidalinimą darbo, kaip i tikslų sunaudojimą savo pajėgų tėvynės labui. Katalikai sakysime, labiau rūpintūsi tautos dvasiniais turtais ir ypač tikybos ir doros reikalais ir savo veikime tuos reikalus labiau akcentuotų, nors, žinoma, nuoširdžiai užjaustų ir darbuotys taip-pat ir kitiems reikalams. Tautininkai gi galėtų daugiau energijos dėti i

materijalinę tautos gyvenimo pusę, rūpinties jos politiką, mokslu, pramone, prekyba ir tt. ir tuos, taip sakant labiau materijalius, laikinus tautos reikalus akcentuotų, — žinoma, negriaudami anų dvasinių reikalų, kuriais labiau sielotųsi katalikai. Toksai sutartinis darbas vienių ir kitų atnektų Lietuvai kuodidžiausią naudą.

Tuščių ginčų mes niekuomet nemorėjome vartyti. Polemikoje visuomet, rodos, stengdavomės žiūrėti visų-pirma principijalinės dalykų pusės, asmeniškų reikalus nustumdami i šalį. Gal tai ir ne visada gerai nusisekdavo. Visi turime norėti būti geresniais. Patarimą vengti tuščių ginčų skaitome labai naudingu ir prie jo taikinties žadame, neilaukdami jokių kolektyvų protestų. Tačiau mes visuomet būsimė priversti išrodinėti principijalines kitų klaidas, nors jas darytų ir ties, su kuriais mes nuoširdžiai ieškome vienybės ir bendro darbo. Rimtą polemiką principų dalykuose reiktų skirti nuo tuščių ginčų.

NAUJA PIRMEIVIŲ ŽURNALO REDAKCIJA.

"Jaunąją Lietuvą" paėmė redaguoti jau kažin kelintas iš eilės redaktorius p. A. Rimka. Iš redakcijos žodžio žinojome, jog žurnalas nebūsią siaurai partyviškas, būsią pažangus ir auklėsiąs plačią suprusto demokratizmo bei humanizmo (žmoniškumo) idėjas.

Tečiau jau pirmas naujojo redaktoriaus išleistas numeris parodė, jog 1) žurnalas bus siaurai partyviškas (nes redaktoriaus negali ramiai kalbėti apie katalikus ir kunigus ir stengiasi juos visame kame nupeikti, vėlgi saviškiuose jis negali žiūrėti bloga); 2) jog žurnalas nebus pažangus, tikroje to žodžio prasmėje, bet bus tikrai pirmieviškas. Lietuviškoji "pirmievybė" ligišiol apsirėškė beveik vien šmeižimu kunigų ir ardymu kultūros darbo, daromojo katalikų. Tos pačios programos, matyt, žada laikyties ir naujas redaktorius. Pirmame numeryje jo kūrų ypatingos pažangos nežiūrimė, tik radome daug prikalbėta visokių niekų ant lietuvių kunigų ir visų katalikų — su iškraipymu net daugelio faktų. Nauja redakcija, matyt, nėra liuosa nuo neapykantos katalikybės. Neapykanta gi-tai netikęs pažangos veiksnys. 3) Žmoniškumo idėjas skelbė ir pirmas "Jaunosios Lietuvos" redaktorius Kl. Jurgelionis ir paskutinis A. Rimka. Jurgelionis vieninteliame savo išleistame numeryje, vardan savo "žmoniškumo" išklojo ir aplygo gausiai tužimi visus ir viską; A. Rimka gi vardan to paties "žmoniškumo" visai nežmoniškai pasielgė su visais katalikais, apjuodindamas visą tai, ką jie dirba nors ir labai pozityvaus ir naudinga, sufalsuodamas net faktus. Iš to pasirodo, kad žmoniškumą, — jei ju, norime, kad jisai būtų tvirtas ir pastovus, — reikia remti tvirtais doros pamatais. Mūsų gi pirmieviai, nuo religijos intekmės atsikratę, nuslydo tuo pht nuo tvirtų doros pamatų, neteko elementarinio teisingumo nuovokos.

Bet eikime prie faktų. "Jaunoji Lietuva" sako: 1) Kunigų Sąjunga sumanė, Gabrys gi patvirtino — visuotinąjį seimą daryti Chicagoje; 2) Chicago kunigai ir Gabrys 14 d. rugs. atsižadėję savo seimo visuotinumą, tik 26 klebonai 15 rugs. New Yorke nutarė, kad Chicagoje turįs įvykti visuotinas seimas.

1) Kunigų Sąjunga sumanė, Gabrys gi patvirtino — visuotinąjį seimą daryti Chicagoje; 2) Chicago kunigai ir Gabrys 14 d. rugs. atsižadėję savo seimo visuotinumą, tik 26 klebonai 15 rugs. New Yorke nutarė, kad Chicagoje turįs įvykti visuotinas seimas.

3) Kunigų Sąjunga suardė visuotinio seimo idėją, nes po suspendavimo arba iš teisėtų kunigų luomo išmetimo bausmė užgynė kunigams dalyvauti New Yorko seime.

4) Kunigų Sąjunga prirenge Federacijos Kongresą, kurs irėjo pagal iš anksto jų išdirbtą plėno.

Mums labai gaila, kad jau kelintą sykį turime grįžti prie tučių atsitikimų, kuriuos taip begėdiškai stengiasi iškraipyti mūsų pirmieviai. Dar vieną kartą turime panaudoti skaitytojų kantrumą.

1) Seimą i Chicago sukviė visų-pirma L. R. K. Federacijos valdyba, paskui Chicago inteligentų būrelis, dalyvaujant jame ir p. Gabriui.

2) Nei Chicago kunigai, nei Gabrys 14 d. rugsėjo neatsižadėjo sumanymo, kad Chicago seimas būtų visuotinas. Jie to ir negalėjo padaryti, nes nei Federacijos valdyba, nei Chicago komitetas, kvietusieji visus lietuvius i Chicago, jų prie to neingaliojo. Jie to ir nedarė. Jų tikslas buvo patraukti prie seimo visus Chicago inteligentus ir visus lietuvių draugijas. Intelligentai ir pasižadėjo dalyvauti tame seime. Gaila tik tai, kad daugelis savo pažadėjęjų neįpildė ir paskui varė agitaciją New Yorko seimo naudai. Galūtinai seimui duoti vardą tada susirinkusieji paliko pačiam seimui.

Kunigų Sąjunga sušaukime seimo Chicago neko nenusvėrė. Kada buvo jos seimas, pakvietimai Chicago komiteto jau buvo visur gauti; daugelyje vietų ir delegatai jau buvo išrinkti. Kunigų susirinkimas New Yorke, kaip ir kiekvienas lietuvių susirinkimas tik svarstė seimo programos punktus, kurie buvo paduoti Chicago komiteto atsišaukime.

3) Kunigai, nutardami dalyvauti Chicago seime jokiomis bausmėmis negrąsino tiems draugams, kurie norėtų New Yorko seime dalyvauti. Atskalūnų kun. Mickevičius tą šmeižtą paskelbė New Yorke, dabar "J. L." tai su pamėgimu kartuoja.

4) Federacijos Kongresą prirenge ne Kunigų Sąjunga, bet tam tikras Chicago komitetas išrinktas Chicagoje lietuvių katalikų susirinkime, kuriame dalyvavo 7 dvasiškiai ir apie 40 sveiškių. (Komitetą ingaliojo veikti Federacijos veldyba). Referentus parūpino ir seimo programą sudarė to komiteto dalis. tam tikra referatų komisija, kurioje darbuosė kaip kunigai, taip sveiškiškai lietuvių katalikai. Apie visa tai savo laiku (daug ankščiau prieš Kunigų Sąjungos seimą) buvo skelbiama Chicago laikraščiuose. Norint teisingai nušviesti visą tą dalyką ir reikėjo kreipties i tikrus šaltinius, o nesivaduoti vien savo fantazija.

Norime tikėti, jog mūsų naujas plunksnos draugas p. A. Rimka panorės išlaikyti reputaciją "teisingo žmogus ir kad sekančiame "J. L." numeryje atšauks neteisingas žinias, paskelbtas jo vedamajame žurnale.

KO MES VISŲ-PIRMA TURI- ME REIKALAUTI IŠ LAIKRAŠČIO?

I tą klausimą mes atsakytume: teisingumo.

Laikraščio uždavinys yra suteikti teisingų žinių savo skaitytojams. Jeigu laikraštis nori daryti ir savo išvadas, jeigu nori skleisti šokią ar tokią opinią, jeigu nori faktus apibendrinti, tai visame tame jisai turi remties tik teisingais, gerai ištirtais faktais. Laikraštis, tai šventykla, iš

kurios tiesos žodis turėtų būti skelbiamas pasauliui.

Gal delto ir žmonės spaudintu žodžiu daug labiau tiki, negu gyvu žodžiu.

Teisingumas, apskritai imant, yra vienas iš svarbiausių, pačių pamatinių doros reikalavimų. Kiekvienas doras žmogus, yra, visų-pirma, teisingas žmogus ir žodžiuose, ir darbuose; ir niekas nepavadinis doru to, kurs yra neteisingas. Neteisingumas, sukiybės delto yra nedoras dalykas, kad ardo gyvenimą iš pat pamatų.

I ką virstą laikraštis, neteisingas teisingumo nuovokos, skelbiąs neteisybes? Kokią misiją jisai pildo? Jisai yra didžiausias ardytojas tvarkos, pačių pamatų socialio žmonių gyvenimo ir veikimo. Jisai yra pirmas trukdytojas pažangos, nes pažangos kelias, tai tiesus teisybės kelias, o ne šuntakiai melagysčių, ne klaidžiojimas po šmeižtų ir prasiimanų labirintus. Jisai eikvoja ir savo energiją, laiką, rašalą, popierį prasimanymui ir skleidimui neteisybių, ir kitų laikraščių, kurie norom nenorom turi atitaisinėti neteisingas žinias. Jisai biauariausiai išnaudoja pasitikėjimą ir kantrumą savo skaitytojų. Jisai, pagaliau, užkrečia ta neteisingumo dvasia ir savo skaitytojus.

Taigi apsaugok Dieve lietuvių nuo tos nelaimės, kad jų laikraštinkai nebetektų teisingumo nuovokos ir pamylėjimo.

Deja! Ta nelaimė jau mus yra apnykusi. Jau nebekalbėsimė apie geltonąją spaudą, kuri daugiausiai neteisybėmis, akių dūmimu tik ir gyvuoja; bet ir mūsų t. v. tautininkų spauda žymiai ta liga užsikrėtusi. Mes neskyti turėjome progos atitaisinėti neteisingas žinias, paskleistas jų spaudose. Visuomet darėmė tai su nemaloniu jausmu, kad veltui gaišiname brangų laiką savo skaitytojų. Bet tie atitaisinėjimai mūsų nuomone, būdavo neįsėngiami.

Štai ir šiame numeryje daug vietos esame priversti pąsvesti neteisybių atšaukimui. Prie iškraipymų padarytų "J. Lietuvos" čia dar turime pridėti "Vienybės Lietuvininkų" redakcijos neteisingą tvirtinimą, kurį ji skelbia įsiryžusi iš eilės jau kelintame numeryje. Savo įžengiamajame straipsnyje, redakcija sako, kad Chicago seimo rengėjai "atmetę visą bepartyviškąją ir neklerikaliskąją visuomenę". Meldžiamieji, kur ir kada tai buvo? Perskaitykite dar kartą su atyda tomis akimis, kurias jums Dievas davė, ne užsidedami neapykantos akinių, Chicago komiteto pakvietimą i seimą. Jisai tilpo Chicago laikraščiuose, tad lengvai jį galėsite surasti. Ar seimo rengėjai nekviė dalyvauti seime visų srovių be skirtumo?

"Vien. Liet." redakcija, tur būt, supranta, koks yra skirtumas tarp žodžių: atmeti ir kviesti? Visus susisipietusius i New Yorko seimą atstumė nuo Chicago seimo partijųvumo dvasia ir nenoras dirbti bendrą darbą su lietuviams katalikais. Mes žinome, kad tas pats užklatinėjama lietuviams katalikams; prikišama, kam jie tvirtai laikėsi Chicago. Bet laimums atsako: 1) vardan ko galima buvo reikalauji, kad katalikai paaukotų visuotinio seimo reikalams savo Federacijos Kongresą, arba bent jos pasisekimą, 2) jeigu kitos srovės būtų neatsimetusios nuo Chicago seimo, ar būtų galima buvę kalbėti apie kokį nors pirmenybę, ar vadovavimą visuotiname seime lietuvių katalikų? Katalikai i dabar i Chicago politiskajį

seimą savo katalikybės niekur neikišo: svarstė tik politiskuosius Lietuvos reikalus. Juo labiau nebūtų galėję to daryti, jeigu būtų skaitlingai dalyvavusios kitos srovės.

Tad ar dora yra sakyti tam, kurs patsai atsimetė, kad štai mes atmetė?

Mes galime ginčyties del tūlių principų, bet mes būkime teisingi. Tik teisingi būdami mes priversime kitus, kad jie mus gerbtų. Lengva kovoti su priešininku, kurį gerbi. Tačiau kova esti pozityvas dalykas, nes tokioj kovoj niekuomet neperžengiama padurumo ribų, nes tokioj kovoj surandami tikri keliai, išaiškinama tiesa. Mes labai norėtume gerbti visus mūsų idėjinus priešininkus.

NAUJOJI PRIEDERMĖ*).

Yra priedermių, kurios yra visiems aiškos kiekviename amžiuje ir kiekviename krašte. Gali žmonės tas priedermes apeisti, bet nežinoti jų negali. Sakysime, kiekvienas žino, jog jis turi priedermių link savo vaikų ar savo tarnų. Kiekvienas krikščionis žino, jog jis turi priedermių link savo artimų, kaimynų. Tačiau ar pagalvojome mes kuomet nors rimtai, jog tų artimų šiandien esama daug daugiau, negu mes jų ištikrųjų žinome ir turime. Krikščionių supratimu mūsų artimas yra kiekvienas, kurį mes galime pasiekti, turėti su juo santykius, i kurį galime daryti šokią ar tokią intekmę. Viduriniuose amžiuose, baudžiauos laikuose žmogus turėjo nedaugiausia artimų. Dabartiniuose demokratijos laikuose mūsų artimų, kaimynų yra begalo, be krašto. Jeigu viduriniuose amžiuose žmogus galėjo daryti intekmę i dešimt kitų žmonių, tai šiandien kiekvienas iš mūsų daro intekmę i tūkstančius. Šiandien žmogus gali nevaldyti žmonių gyvybių, kaip valdė seniau ponas savo baudžiauninkų gyvenimą, bet užtat šiandien žmogus sudaro tas sąlygas, kurios gyvenimą valdo ir kontroliuoja.

Zmonija šiandien beveik yra susiliejęsi. Nerasi žmogaus, kurs nedarytų i kitus nors nedidelės intekmės. Beveik kiekvienu savo pasijudiniu mes sujudiname bent kiek (nors ir labai gal mažai) mūsų kaimynus, piliečius. Tame, tiesą, pasakius, nėra nieko blogo. Nes nors blogas veikimas šiandien daug lengviau plėčiasi, negu seniau, bet užtat ir geras veikimas šiandien turi daug platesnę dirvą, negu seniau. Šiaip ar taip viena yra aišku, jog šiandien Chicago laikraščiuose, tad lengvai jį galėsite surasti. Ar seimo rengėjai nekviė dalyvauti seime visų srovių be skirtumo?

"Vien. Liet." redakcija, tur būt, supranta, koks yra skirtumas tarp žodžių: atmeti ir kviesti? Visus susisipietusius i New Yorko seimą atstumė nuo Chicago seimo partijųvumo dvasia ir nenoras dirbti bendrą darbą su lietuviams katalikais. Mes žinome, kad tas pats užklatinėjama lietuviams katalikams; prikišama, kam jie tvirtai laikėsi Chicago. Bet laimums atsako: 1) vardan ko galima buvo reikalauji, kad katalikai paaukotų visuotinio seimo reikalams savo Federacijos Kongresą, arba bent jos pasisekimą, 2) jeigu kitos srovės būtų neatsimetusios nuo Chicago seimo, ar būtų galima buvę kalbėti apie kokį nors pirmenybę, ar vadovavimą visuotiname seime lietuvių katalikų? Katalikai i dabar i Chicago politiskajį

seimą savo katalikybės niekur neikišo: svarstė tik politiskuosius Lietuvos reikalus. Juo labiau nebūtų galėję to daryti, jeigu būtų skaitlingai dalyvavusios kitos srovės.

Tad ar dora yra sakyti tam, kurs patsai atsimetė, kad štai mes atmetė? Mes galime ginčyties del tūlių principų, bet mes būkime teisingi. Tik teisingi būdami mes priversime kitus, kad jie mus gerbtų. Lengva kovoti su priešininku, kurį gerbi. Tačiau kova esti pozityvas dalykas, nes tokioj kovoj niekuomet neperžengiama padurumo ribų, nes tokioj kovoj surandami tikri keliai, išaiškinama tiesa. Mes labai norėtume gerbti visus mūsų idėjinus priešininkus.

Yra priedermių, kurios yra visiems aiškos kiekviename amžiuje ir kiekviename krašte. Gali žmonės tas priedermes apeisti, bet nežinoti jų negali. Sakysime, kiekvienas žino, jog jis turi priedermių link savo vaikų ar savo tarnų. Kiekvienas krikščionis žino, jog jis turi priedermių link savo artimų, kaimynų. Tačiau ar pagalvojome mes kuomet nors rimtai, jog tų artimų šiandien esama daug daugiau, negu mes jų ištikrųjų žinome ir turime. Krikščionių supratimu mūsų artimas yra kiekvienas, kurį mes galime pasiekti, turėti su juo santykius, i kurį galime daryti šokią ar tokią intekmę. Viduriniuose amžiuose, baudžiauos laikuose žmogus turėjo nedaugiausia artimų. Dabartiniuose demokratijos laikuose mūsų artimų, kaimynų yra begalo, be krašto. Jeigu viduriniuose amžiuose žmogus galėjo daryti intekmę i dešimt kitų žmonių, tai šiandien kiekvienas iš mūsų daro intekmę i tūkstančius. Šiandien žmogus gali nevaldyti žmonių gyvybių, kaip valdė seniau ponas savo baudžiauninkų gyvenimą, bet užtat šiandien žmogus sudaro tas sąlygas, kurios gyvenimą valdo ir kontroliuoja.

padėjime, kaip tai dabar atsitiko.

Tą priedermę kai kurie pranešai katalikai suprato ir seniau. Jau 1875 metais M. Baudon, šv. Vincento Pauliečio draugijos pirmininkas, taip yra rašęs: "Mano nuomone, katalikai ne visai aiškiai supranta spaudos svarbumą. Jie svajoja apie statymą bažnyčių, steigimą vie nuolių, statymą našlaičių ir pavargėlių prieglaudų — visa tai yra labai reikalinga — bet jie užmiršta, kad greta to visa tai yra dar vienas reikalas, kurs del kai-kurių aplinkybių užima pirmesnę vietą, negu kiti: aš turiu omenyje išplatinti katalikiškos spaudos, ypač kai-kuriuose kraštuose, i kuriuos priskiriu ir Prancūziją. Nes jeigu katalikiška spauda nebus paremta, padrasinta, iškelta i tokį augštą laipsnį, kuriame ji turi būti, — bažnyčios bus apeleistos, (gal net sunaikintos), vienuolių bus išvartytos, gailestingos gi įstaigos ir mokyklos bus atplėštos nuo intekties religijos. Jeigu neatsitiks stebuklas — tai visos katalikų pastangos nueis per niek, pakol spauda bus jų priešų rankose!"

Deja! Ta pranašystė išsipildė ir anų laikų Prancūzijos katalikai visuomet buvo kaltinami, kad apeleido vieną iš svarbiausių savo priedermių. Spaudos galinga intekmė šiandien yra visiškai aiški. Šiandien žmonės yra valdomi ir nustatomi tuo, ką jie skaito, ypač gi laikraščiais. Kasdieną, nejučiomis, laikraščių skaitymas nudažo jų protus ir nustato jų simpatijas ir opinijas. Atsiminkime vėl, kaip plačiai tas darbas varomas. Kalba arba pamokslas gali pasiekti šimtus žmonių, laikraštis gi pasieks dešimtis ir šimtus tūkstančių. Pirmieji yra tarsi skardinė su vandeniu laistymui augmenų, antrasis (laikraštis) tai didelė bakla su šmirkštyne. Mums reikalingos ir skardinės, bet mes nors kažin už kokius pinigus turime įsigyti ir aną didžiąją baklą. Šv. Povilas rašė laiškus, o jo draugas Apolonas (kaip šv. Povilas sako) laistydavo. Vyskupas Ketteleir pasakė, kad jeigu šv. Povilas gyventų šiandieną — jis pataptų laikraštinku. Mes gi galime tikrai pasakyti, kad jeigu anas Apolonas šiandien gyventų, jisai laistytų nebe iš skardinės, bet iš baklos su didele šmirkštine. Jis būtų uolus katalikiškos spaudos platiniojas. Išplatinti katalikiškos spaudos intekmę — nuo mūsų pačių priguli. Katalikų spauda lengvai gali nustatyti mintis ir gyvenimus begalinio skaičiaus žmonių. Per spaudą mes galėsime laistyti pasaulį.

Mes turime begalo daug artimų ir daugybę priedermių link jų. Bet mes ne visas priedermes taip aiškiai suprantame, kaip turėtume suprasti.

F-as.

ATVIRAS LAISKAS "Tėvynės", S. L. A. organe redaktoriui.

Gerbiamas Redaktoriau, Pastaram Jūsų redaguojamo laikraščio No. 43, "Peržvalgų" skyriųje, patėmyjam keletą pastabų palytinių mano asmeni, kurių tyła praleisti negaliu.

Visu-pirmu Jūs drįstate tvirtinti būk aš "užkopęs mūsų viešame gyvenime gana augštai (ačiū už komplimentą, nesitikiėjau), tik ne visai tiesiais keliais, politikieriaus keliais".

Toliau, Jūs jau imate gaudinti: kad Jūs "...jausitės verčiamas aiškiau kalbėti apie p. Gabrij, kaipo politikierį, kopiantį augstyn kitų pečių..."

Gerb. Redaktoriau, atleiskite.

te, bet kitaip "chantage'u" (šantažu) panašaus Jūsų pasiūlymo kvalifikuoti negaliu. Ne tik redaktorius rimto laikraščio, bet net paprastas žmogelis, dar nepametus doros principų, nedrįstų mesti kam nors veidan panašų apkaltinimų, neduodamas dokumentalių prirodymų.

Tamsta-gi, drįsti man drėbti į akis, kad aš užkopęs augščiau mūsų viešan gyvenimaneiteisiais keliais.

Tai yra iš Tamstos pusės begėdiška insinuacija! Aš reikalauju, kad Tamsta ją atšauktumei sekančiame "Tėvynės" numeryje. Priešingai aš būsiu priverstas ieškoti užgana padarymo kitokiais keliais.

Jei aš dabar apsirinkau šį o ne kitą kelią reikalavimo užganapadarymo, tai vien dėl to, kad atsiminiau, jog Tamsta esi vedėję S. L. A. organo, to Susivienijimo, prie kurio konstitucijos tvarkymo turėjau garbę prisidėti ir aš 1910 m., kurį pripažįstu vienu svarbiausiu mūsų tautos organizacijų, ko neužmirštu pastebėti nei vienoj savo prakalboje (kaip galėto patys pastebėti iš korespondencijų tilpusių pačioj "Tėvynėj" ž. N. 42) ir kuris pagaliaus pastarame savo seime apvertė mano veikimą Tėvynės labai tarptautinėj srityje, paskyrė iš savo iždų \$50.00 to veikimo parėmimui.

Tai ai atmindamas vis tai nesimu kol kas reikalavimo užganapadarymo padaryto, man ižeidimo, nes tai galėtų užkenti tai mūsų tautos organizacijai.

Kas gi del gaudinimo "kalbėti aiškiai apie mane, kaip politikierį kopiantį kitų augštyn pečiaus", tai jeigu nebūtų tai begėdiškas "chantage'as", (šantažas) spekuliuojantis "Tėvynės" skaitytojų vaidentuve, tai būtų daugiau panašus į baidyklę, pastatytą žvirblių baidyti, kurį tegali baidyti bene vienas lengvatikins. Vargu beg, Tamsta, būtum ištylęjęs iki šiol, jeigu būtum "sučiupęs" tirštesnių purvų negu, kad iki šiol vartojo Jurgelionis, "Keleivis", "Kova" ir "Sakė" mano asmens šmeižimui.

Nors, Tamsta, sakaisi "ven-gias L. S. organe netik purvų, bet ir dulkių", tačiau jau teko man girdėti nuo daugybės S. L. A. narių, kurie skundžiasi, kad Tamsta verti jų organą į didesnę dumblynę, negu kad tai buvo Jūsų pirmtakūno Vidiko laikais. Aš neabejoju, kad Jūsų pirmtakūno p. Vidiko laikais bus Jums persipėjimu ir Jūs liausitės vertę "Tėvynę" šašlavynu. Aš manau, kad Jūs liausitės naudojais S. L. A. organu savo asmeniškų kerštų varinėjimui, o savo plunksna naudosite ne nesimpatiškų Jums asmenų šmeižimui, bet labai ir klestėjimui tos organizacijos, kurios organą pavesta Jums redaguoti.

Jei gi pagaliaus mano liaurai neduoda Jums ramiai miegoti, tai yra du keliu juos ingyti pačiam: viens Temistokles'o, o kits "Herostrato".

Sapienti sat...! Su pagarba

Chicago, 25. X: 1914

A. L. R. K. VARGONININKU SAJUNGOS REIKALAI.

Pereitame Seime Waterburije, Conn., rodos vienbalsiai nutarėme, kad per šiuos metus atlikti daug svarbių dalykų. Svarbiausi nutarimai buvo tai: "Šventosios Nakties" išleidimas ir organizavimas narių šelpėjų; bet, su pasibaigimu seimo ir viskas pasibaigė; visi vėl į miegą ir niekur nieko negirdėt.

Tiesa, "Šventoji Naktis"

jau atpirkta, kontraktas padarytas ir 100 dol. įmokėta autorui; bet tai dar neviskas, nes autoriui buvo sulagta įmokėta 300 dol., taigi dar lieka skolinti 200 dol., o kur-gi spauda? Kasoje, rodos, turime tik 100 dol.

Seime kožnas girėmės, kad lengvai surinksiame reikalingą sumą išleidimui šios operetės, rengdami vakarus tam tikslui, tai klebonus prašydami pagelbos; bet ikišiol niekur nieko. Tenka girdėt, kad vargonininkai rengia vakarus, bet pasižadėjimo nepildo ir pelną skiria ar tai parapijoms ar kam kitam, bet ne "Šventosios Nakties" išleidimui; rodos, pareiga turėtų būti, išpildyti pirmiausia pasižadėjimą.

Tai gi, kaip jau viršui mi-

nėjau, kad "Šventoji Naktis" yra atpirkta ir jau mūsų nuosavybė; nors dar neatspausdinta, bet-gi vargonininkai, galėtų jau naudotis statydami ją ant scenos. Kalėdos netoli, o šioji operetė kaip tik tiktai ir yra (grynai kalėdinė) tinkanti tam laikui. Statydami ją scenoje ir skirdami pelną, kad ir nevisą, jos išleidimui, labai palengvintų ir pagerintų atmokeimą skolos ir išleidimą pirmutinio sceniško-muzikališko veikalo lietuvių kalboje.

K. Strumskis.

P. S. Norintieji gauti gaides ir visas informacijas stumė viršminėtos operetės, teiksities kreipties šiuo adresu: K. Strumskis, 37 Duffield Brooklyn, N. Y.

BLAIVYBĖS DIRVA.

KAIP PROHIBICIJA VEIKIA KANSAS VALSTIJOJE.

Vienas katalikų bendraieiknis laikraštis sako: "Prohibicija PIETUOSE priengia gaują veidmainių ir apgavikų, kurie, jei nori išsigirti svaigalų, tai "šlapuosius" siuntinius sužymi "sausųjų" parašais "dry packages". Dar priduria, "šioje viešpatijoje blėdis yra daroma prohibicijoje asmens silpnybės ir nedorumo. Ištraukti žmogų iš smuklės yra svarbesnis uždavinys, negu prašalinti smuklę nuo žmogaus".

Mes pilnai pritariame, kad yra svarbus dalykas ištraukti žmogų iš smuklės; tačiau tikime ir į tai, kad, kur tik tikiama yra galima sulig aplinkybių prašalinti smuklę nuo žmogaus yra tiesia dalyku. Mes niekad nemanome būk prohibicija būtų pasekminga visuomet ir visur, ir nesistengiame apginti jos veikimą PIETUOSE; bet privesime kitą Katalikų bendraieiknį laikraštį, taip vadinamą "CATHOLIC ADVANCE", kuris leidžiamas prohibicijos valstijoje, kuris praneša mums ką nuveikė prohibicija Kansas valstijoje.

"Advance" nedaro jokių suktybių, kaip mūsų skaitytojai paliūdys, bet faktai yra faktai visuomet. O Kansas valstijoje prohibicijos yra nuveikė sekantieji dalykai:

"I. Kansas neturi smuklių. Jaunimas gali eiti į darbą ir sugrįžti namon iš darbo bei jokių nuolatinių pagundų, kad užėjus smuklėn ir išsigėrus svaigalų. Pinigai, kuriuos kit-kart pragerdavo, dabar yra parnešami namon moteriai ir šeimynai arba ant gero sunaudojami.

"2. Kuomet mūsų ūkininkai atvažiuoja į miestą praleisti dieną su miesto žmonėmis, alkolio kvapas jų neprivilioja prie piktijo papročio. Senieji gėrėjai katrais gali gauti svaigalų didesniuose centruose, kame slapta yra parduodama, bet ne mažuose miesteliuose. To dalyko pasekmė yra tokia, kad ūkininkas, kaip atvažiuojo miestan blaivus, taip ir parvažiuoja namon.

"3. Jei Kansa žmonės būtų pasiūlytas vėl prohibicijos balsavimas tai išloštų penkiasdešimt prieš vieną. Iš smuto meturų vargiai rastum vieną, kuri balsuotų prieš prohibiciją, — o Kansa Valstijoje moterys turi teisę balsuoti visuose klausimuose.

"4. Rezultatas (pasekmė) Kansas prohibicijos šitokios: \$200,000,000 bankose ir \$67,000,000 kitų valstijų palūkuo-

se. Kansas turi po 600 kiekvienai šeimynai bankose ir po 750 kiekvienai šeimynai sandėlyje gyvenimo. Kansas valstijoje yra aštuoniosdešimt pavietų be jokių bepročių įstaigų, devyniosdešimt šeši pavietai be jokių svaigalų gėrėjų, trisdešimt aštuoni pavietai be jokių pavargėlių prieglaudų, penkiosdešimt trys pavietais su tuščiais kalėjimais ir šešiosdešimt penki pavietai be penitencijarijos (didėsiojo kalėjimo).

"5. Kansas valstijoje ant-rasis didžiausias miestas vadinamas Wichita. A. "ADVENT-CE" redaktorius turi parapiją toje miesto dalyje, kur yra sankrovų kiemai, ir vėik visi jo parapijonai darbininkai. Tačiau nėra nė vieno girtuoklio toje parapijoje. Nėra paguodos. Labai panašios sąlygos viešpatuoja visoje valstijoje.

"6. Tai tiesa, kad prohibicija prižadina, taip vadinamus, akluosius tigrius (priešus), kurie plepa priešais ir slapta pirkliauja. Bet tai labai sunku ir pažeminantis pasielgimas po tomis išlygomis įsims gauti svaigalų, taip kad devyniosdešimtias nuosimtis visai negauna progos prieiti prie svaigalų — ir lieka nesu- teptais tuomi piktuoju šlykštumu.

"7. Jei reikėtų daugiau nu- rodomų prohibicijos veikmės, galima pasakyti, kad Kansas valstijoje, kur randasi Katali- kų tik 130,700, o turi 122 pa- rapijinių mokyklų. O valsti- joje Rhode Island, kame Ka- talikų yra 270,000, vos tik tu- ri 36 parapijines mokyklas, Kalifornijos katalikų 410,00 — turi tik 85 mokyklas.

"Prohibicija Amerikoje at- eina. Moterų teisės balsuoti priskubins ją, nors kai ku- riems rodosi priešinga, tačiau ateina ir gana. Niekto negel- bės pasistengimas sulaukyti prohibiciją užvedimu Euro- pos būdą gėrimo. Protestan- tų vyskupas Potteris, New York'e, mėgino tai padaryti, bet jam nenusisekė visiškai. Amerikiečiai tai ne europie- čiai, o kadangi mūsų žmonės valdo smukles labai saldžiu būdu, prohibicija (uždrandi- mas) užpuola ant jų su visu smarkumu.

"Mes neapginam prohibici- jos, nei neužpuolam jos. Tie- sa ir dar reikalauja išklausi- mo abiejų pusių klausimo. Bet parodėmė ką yra nuveikusi prohibicija Kansas valstijoje."

Iš "Sacred Heart Review" August 1, 1914. K. P. S.

MOTERŲ DIRVA.

WORCESTER, MASS.

Spalių 25 dieną atsibuvo Worcesterio moterų susirin- kimas susiorganizuoti visoms išvien be skirtumo pažirū, dirbti ir aukas dėti "Tautos

Fondui". Susirinkimams ves- ti buvo išrinkta valdyba. Pir- mininkė Veronika Liutkevičienė, pagal Kotrina Juškie- nę, Antanina Jakaitukę, pa- gelbininkė Teklė Urbanavičiū- tė.

Nutarė "Tautos Fondui" pa- daryti vakarą. Jo surengimą pavesta Tautos Fondo komi- sijai. Be to po stubas aukas rinkti išrinktos Ona Stasevy- čienė ir Kotrina Juškie- nės. Dienos uždarbį nutarta sudėti 8 dieną lapkričio ir padėkos dienoje. Tame susirinkime da- lyvavo ir lietuvis Dukterų Draugijos pirmininkė ir ra- štininkė, kurias susirinkimas maloniai priėmė ir kvietė prisidėti suvienytomis spēkoms dirbti pagelbėjimui nelaimin- gos Tėvynės. Lietuvis Dukte- rų Draugijos pirmininkė suti- ko, prašydama, kad susirinki- mas paskirtų dvi delegati jų susirinkimam, kuris atsibus 4 dieną lapkričio del supažindi- nimo jų draugijos su reika- lais. Susirinkimas pritarė. Delegatėmis išrinktos Antani- na Jakaitukė ir Veron. Liut- kevičienė. Ant galo Jakaitu- kė, perskačius iš "Drago" apie tvarką perleidimo Lietu- vių dienos davė inėsimą par- sitraukti ženklelius, kas buvo priimta ir pavesta Jakaitukei tuo pasirūpinti.

Girdėjusi.

CHICAGOJE.

MOTERŲ DELEGAČIŲ SUSIRINKIMAS.

Lapkričio 8, 1914. Apvei- dos Dievo parapijos svetainė- je 3 val. popiet susirinko at- stovės nuo Chicago's ir apie- linkių moterų draugijų, ap- svarstymui reikalo prigulėti prie L. R. K. Moterų Sąjun- gos ir inkurti sąjungos centrą. Delegačių pribuvo 82. Pa- kvietis kalbėjoja gerb. Dr. J. A. Šlakienė ir kun. F. Kemė- šis plačiai aiškino apie tiks- lą ir naudingumą moterų sąjun- gos. Prakalbam užsibaigus sekė skaitymas konstitucijos, kuri su keletu pataisymų bu- vo priimta. Pašėlos ir po- miurtinės klausimas buvo il- giausiai svarstomas. Kadangi jau vėlas laikas buvo, ati- dėjo tą klausimą iki kito su- sirinkimo, pavesdamas sena- jai komisijai surengti lentelę mokesnių, pašėlos ir gyvy- bės apdraudimui ir pasiūsti moterų draugijų valdyboms, kad per savo susirinkimus ga- lėtų apsvarstyti ir pranešti sa- vo patenijimus ateinačiame delegačių susirinkime, kuris bus Gruodžio 13 d., 1914 m.

Nenuorama.

NEWARK, N. Y.

"Ciellistai" ir jų jojamos dr- jos. Pas mus draugijos skiriasi į tris skyrius: katalikiškos, tauti- kos ir "ciellistų". Prie, vadinamų, tautiškų, pri- klauso apie tris ketvirtadaliai ka- talikų, bet priešėjus kokiame nors klausimui, kaip dabar politiškai seimai, visados tose draugiose ima viršų laisvamanieji pusė, o "ciellistai" tą viską pataiko gražiai sunaudot savo "parti- jai".

Mat, mūsų katalikų nedrąsa, ir neapsišvietimas, nes maža da- lis tik teskaito katalikiškus laikraščius; tokių būdu duodasi save visiems "istams" išnaudoti. Pora metų atgal čia susitvė- rė "Lietuvos Dukterų" dr- ja, kuri kaip ir pats vardas liūdi- ja turėtų būti tautiška, bet visai kitaip yra.

Pirmutinės tvėrėjos buvo "ci- ellistų" "žmonės", ir savo apsu- kumu bei vyrų pamokytos, pri- traukė keletą gabesnių katalikių skykdamos, kad ši draugija vien tautiška, o į tikėjimo bei į par- tijų dalykus visai nesikišanti; joms rūpėjęs vien tautos ir pa- gelbos dalykai.

Katalikės išgirdė tokį puikų draugijos tikslą, pasižadėjo orga- nizuotojoms draugijos naudai dirbti. Kad pasižadėjo, tai ir darbavos: kur tik suėjo pažista- ma, tuoj kalbina: "prisirašyk šir- diuke" prie "Lietuvos Dukte- rų" Dr- jos, ten taip ir taip bus gerai, ten nereikės nei išpažinti prievartė eiti, kaip kad prie katalikiškų, nei potieraut jei ne- nori, nei apie dorus dalykus nie- kas ten tavęs neužklauso. Darysi,

kaip tau patiks.

Taip besidarbujamos, sutrauk- ke nemažą skaitlių katalikų, ku- rios nepažino žabangų joms pasta- tytų.

Minimoji draugija rugsėjo 19 d. laikė balių, kuris pasižymėjo negražią tvarką, net išmintingas policmonas buvo reikalingas.

Ant rytojaus t. y. 20 d. rugs- loji pati mot. dr- ja parengė pra- kalbas: kalbėtojai buvo: Dr. Kaškiaučius, ir "Laisvės" bosas Pruseika. Čia tai jau ir pasirodė kaip ši draugija vienpusiška.

Daktaras Kaškiaučius kalbėjo apie reikalingą moterims organizuo- ties, švieties, ir tt., abelnai jo kalba buvo be jokių užgaulioji- mų.

Pruseika kalbėjo apie dvi va- landi. Beragindamas, kad rašytūs visos prie "L. D." dr- jos dažnai minėjo "Jėzus Marija", "smer- telnus griekas" ir tt.

Nors tuos žodžius minėjo su pa- juoka, bet mūsų tamsios moterė- lės nesuprato ir skaitė už "pa- bažną" kalbėtoją, kurio reikia pakalausyti ir rašyties prie "L. D." dr- jos.

Potam adprapstė purvais gerb. veikėją p. J. Gabrį, ir liėpė ne- pripažinti Chicago šaukiamo po- lit. seimo, nes ten tik vien katali- kų ir kunigų šaukiamas seimas, o labai ragino siųsti vietinėms draugijoms kaip ir "L. D." dr. atstovus į New York'e šaukiamą seimą, kur galėsią tautos reikalus priderančiai apsvarstyti.

Beje ragino moteris reikalauti lygių teisių su vyrais, nes ir jos galingios dirbtuvėse dirbti, ir ma- šinas valdyti, o motinos turinčios reikalauti iš valstijos atlygini- mo!

Begailėstaudamas apie moterų vargus, paklausė: ar jūs žinote kokį aš jums pasiūlysiu "recep- tų", kad iš tų visų vargų išsigy- dyti? ar žinote? gal kuri žino? Jei jūs nežinote, tai jums pasaky- siu. Tuom "receptu" tai yra "so- cializmas"! Tai ištaręs taip suvirpo, kad bemaž jo plaukai grindis prisiekė.

Tai gi ragino, kad netik "L. D." dr. rašytūs prie "ciellistų", bet kad ir savo vyrus vestų ra- šyties.

Abelnai imant, didesnį laiko da- lį p. Pr. pašventė aiškinimui apie socialistų žadamąjį rojų ant žemės.

Prakalbose visa asistencija su- sidėjo vien iš "ciellistų kuopos narių: jie užrašinėjo savuosius laikraščius, kurie šmeižia katali- kų tikėjimą.

Tai gi aišku, kad minėtoje dra- gijoje moterims katalikėms ne- vieta, ten už jų pinigų kviečia- mi "ciellistų" kalbėtojai, kurie tik apspauda tikinčių jausmus, reklamuoja biauurančius katali- kų tikėjimą raštus. Argi čia nors krislėlis matos tautystės bei krikš- čionybės? Geriaus vadinti tokią draugiją raudonraikiškę dukte- rų, o ne Lietuvos! Lietuvos duk- tės visad ir visur turi rūpėti meilė tėvynės surišta su krikš- čionišku mokslu, o ne socializ- mas, kuris viska griauia.

Toliaus, "Palangos Juzės" dr- ja, kuri vadinasi "tautiška", spa- lių 11 d. parengė prakalbą, ant kurių pasikvietė kalbėtoja taipgi iš "ciellistų" štabo — p. Navi- eka. Nors afišose buvo minėta, kad įsikiškins, kas šį karą pagimdė ir kas jo norėjo, bet nieko neaiš- kinęs persimetė ant socializmo pusės; galima sakyti, kad rengė- jos nerūpėjo visai karės dalykų aiškinimas, jeigu leido kalbėto- jui apie socializmą klajoti.

Reikia paminėti, kad p. Na- viackas savo kalboje tik ižeidė mūsų brolius Lietuvoje, sakyd- mas, "nereik pykti, kad vokie- čiai kareiviai insigriovė į Lietu- vą žiauriai apsiėjo su žmonėmis, nes jie tą darę atkeršindami: nes kada rusų armija buvusi užėmus Prūsus, tai lietuviai ėję ir plėšė svaiką kas papuolė: krautuves, sandelius, ūkiškas mašinas vėžė- ai, ir t. t. Matot kaip "ciellistai" "myli" savo brolius!

Žodžių sakant, tos prakalbos buvo ne "Palangos Juzės" dr., bet tik jos vardas panaudotas, o tikrai prakalbos buvo "ciellistų", nes apie pačią Pal. Juzės drau- giją neišsitarė nei žodelio.

Paskiausieji "ciellistų" joji- mai ant tilių draugijų inaugo- cion randasi tik viena "ciellistų" kuopa, ir abelnai jų visas skait- lys nedidelis, gal bus į 40, bet jie taip tas savo jojamasis dr- jas pasižabojo, kad jie pataikė nuo- ti į New Yorko "didįjį" seimą

Kare nieko nereiškia

Mes padarėm sutartį su Rusijos banko- mis ir galime išsiųsti Jūsų pinigus į Lietu- vą kaip ir pirma. Delto nieko nelauk, bet Padėk savo giminėms Lietuvoje. Didelia kare ten besitęsiant Jėms reikalingi dabar pinigai.

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK

Ashland Ave. & 47th St. Chicago

Seniausia, didžiausia ir stipriausia banka vakaruose nuo Stock Yardų.

ant tų draugijų sprando su savo devyniais atstovais, o mūsų "tauti- čiai" neturėjo nė vieno.

Ir taip: ant "Pal. Juzės" nu- jojo tris, ir pargrįžė išdavė ra- portą jog laikė "ciellistų pusę"— tas jau jų savastis. Ant "Lais- vės" dr. nujojo du eie; ant "Lie- tuvos Dukterų" dr. nujojo dvi eie, ir nuo savo L. S. S. kuop, siuntė du. Vat ir aiškus dalykas,

kad "ciellistai" lengvai galėjo laisvamanus tautininkus ir be vezdo sumušti.

Kad jie veda ir katalikus už nosies, tai vien delto, kad mes apsilėide, be vienybės, nesuapirę O jei ir turime keletą kurie galėtų veikti, tie šunvadeigauja, tai po vienais, tai po kitais, o tas la- bai biau ru!

Plunksnis.

MŪSŲ JAUNIMAS.

JAUNIME!

Mes, kol dar nebuvo karės Europoj, Amerikoje begyen- dami, buvome išsiilgę tėvynės — Lietuvos. Apimti jausmų išsiilgimo, meilės tėvynės, ra- šėme liūdus laiškus į Lietu- vą tėvams, broliams, drau- gams, pažistamiems ir ki- tiems. Tik gal visai bejaus- mis žmogus neatjautė to skau- smo, nesuprato kas tai yra tė- vynės meilė. Arba girtuoklis, kuris išmirkęs dektinėj savo smegenis, niurkia sau pano- sėje paleistuvingą dainą, per- kritęs po suolu salūne. Jis juk ir negali turėti prakilnaus jausmo, nes pavirtęs į gyvulį.

Bet blaivus žmogus, kurio krūtineje plaka gyvai širdis, karštai mylinti tėvynę, liūdė- jo, liūdėjo ir dainavo liūdą, liūdą dainą apie išsiilgimą tėvynės...

Bet kokia turi būti daina to prakilnaus žmogaus šiandie- na!...

Kaip liūdnei ji turi skam- bėti dabar, kada jo tėvynė, kurią labai jis myli, plūsta kraujuose; kada negailestin- gas, didžiųjų valstijų kardas trokštantis žmonių kraujo ker- ta jo brolius, kaip girus me- delius!...

Jaunime!.. Dar nenusimin- kime, nenustokime visiškai vil- ties!

Juk dar užtekės žvaigždu- tės vilties, juk ir Dievas Lie- tuvą saugojo visuomet iki šio- liai, saugos ir toliau... Atsira- dę tokiam padėjime, ką mes turime daryti kaip jaunimas? Ar mes turime liūsti kiekvie- nas sau ir išreikšti savo jau- smus, prakilnius norus ketu- rioms plikoms sienoms?...

Ne, turime kiek galėdami spiestis į vieną vietą į vieną organizaciją, po kurios globa galėtume viens kitą raminti. Ir padavę vienas kitam drau- gišką ranką, veikime ir vieno tėvynės labui. O kad ir ken- tėsime visiems kartu bus daug lengviau...

Toki organizacija jau yra: tai "Lietuvos Vyčiai", kurie ypatingai jau pradėjo atsižy- mėti tėvynės meile... Nežinau kaip kam, bet man ypač pa- siidėjus kare "Lietuvos Vy- čiai" pasidarė labai brangūs. Aš jų tarpe jaučiuos visai ki- taip, man daug lengviau ken- tėti. Tarsi ant valandžiukės pamirštu ir Lietuvą, išgirdęs Vyčių, galingais balsais, dai- nuojant lietuvių dainas. Ir nesijaučiu, kaip įsitraukiu į jų būrį ir žaidžiu kartu. Tai- gi spieskimės po "Vyčių" vė-

liava, darykime milžinišką jaunimo organizaciją. Štai ir bus tas jaunimas — Lietuvos ateitis. Beabejonės bus daug mūsų brolių karėje išnaikintų, užtat mes, "Vyčiai", padary- tume milžinišką tėvynei dar- bą, kad sugrįžę į Lietuvą už- imtume jų vietas.

Vytis.

NEWARK, N. Y.

Spalių 24 d. š. m. Lietuvių sve- tainėje įvyko "Žiburėlio" sureng- tas muzikališkas-vokališkas vaka- ras "Žiburėlio" užlaikomos vai- kų mokyklos naudai.

Vakaro programoje dalyvavo: P-ni Bradunienė, p-ni Praniėnė, p-lės J. Daukšutė, Radzevičiūtė, B. Vaškevičiūtė, pp.: J. Krali- kauskas (jaunasis), Vasilauskas, A. Radzevičius, A. Verba, V. Va- kevičius ir Pranyš (jaunasis).

Vakaro vedėju bei šeimyniuku buvo gerb. A. Staknevičius.

Vakarą pavairino prakalba ir šokiai. Publikos buvo netoli 300 asmenų. Vakaras darė labai mal- nu išpuodį savo gražiais svečiais, dailiu elgimos ir pavyzdinga tvarka.

Vakaras parodė, kad Newarko N. Y. be "šampanų" "medžių ir krūmų" mokama dailiai ir dide- liame būryje pasilinksminti. Va- kare tiek buvo pagarbos kits ki- tam, kad "rudo aluio" tepasi- rodė vos kelios stiklinės. Vieton svaigalų ėjo kitokie gėrimai. Ra- kančėji tiek buvo mandagūs, jog su savo cigaris nešinos iš viešo- sios salės, kad nepadarius kokio nemalonumo nerūkantiems, mo- terims, vaikams.

Toks tai visur buvo užlaikytas gražus saikas.

Trumpai kalbant visi atliko sa- vo priedermes kaip reikia ir va- karas pilnai nusisekė, nepaisant į tai, kad rengiamas ant greitosios jis įvyko trupu laiku.

Reikia tikėtis, kad čionykšči- liai lietuvių visuomenė pamęgs tokius šeimyniškus vakarus, jei jie bus rengiami su tam tikru pasiruoi- mu (kangst) Tiesnet ir progra- mą galima ind reiki įvairių sus- tatyti ir jį išpildyti: t. y. net ir sve- čius galima suvilingti priimti, kad atidėkojus kaip reikia už at- silankymą, ir pažinti jaunai šo- kių ir žaidimų lietuvių patogiau iš angsto žinoti, kuomet šokių ir žaidimų vakaras.

Bet čia jau vakarų rengėjų da- lykas, kad duodant progos pasi- linksminti suaugusiems, nepalikti užkampės mažesniųjų, o net ir vaikų, kurie ir šiame vakare ke- liam savo trukmū net ant mo- tiuojant protetavo, kad jiems šeimynininkai neduoda laiko ir vie- tos salėje "Žiburėlio" naudai sa- vo kruvoje pažeisti ir paškoti, kaip kad visi kiti daro.

Lauksime šeimyniškų "Žiburė- lio" vakarų daugiau ir nesigailė- sime atvykę net iš kitur.

Svety.

ty. Apie gražų praklinius Draugijos veikimą liudija šie faktai: turi jau ji sutvėrusi keturias stiprias kuopas, keturias Chicago parapijas; trumpame laike į centro kasą sudėjo daugiau kaip tūkstantį dolerių rengiamajam naujam prieglaudai; kiekviena kuopa atskirai sušelpė jai ir šelpia nemažą skaičių našlaičių ir pavargėlių. Yra tai vaisiai linksmintieji širdis ne tik pašalpa atradusių vargulių bet ir visų praklinio širdies žmonių. Sv. Antano Draugija rengiasi savo veikimo ribas daug daugiau išplėsti, taip kad, reikėtų, antrasis josios darbavimosi pusmetis nesulyginamai puikėsiu atneš vaisius.

Visų Šventųjų Dienoje Labdarybės Draugija lietuviškos parapijos Chicagoje surengė viešą aukų rinkimą — "Tag Day". Tą darbą, kaip lengvai galima dasprasti, atliko mūsų neįstojusios darbininkės; kilnios širdies mergaitės, gailėstingosios Chicago lietuvaitės. Josios, aukodamos labdarybei savo pasišventimą, nesidrovėjo vardan našlaičių išteisti rankos ir viešai jiems pagalbos maldauti. Nors Visų Šventųjų Dienoje žmonės ir kitiems gailėstingoms tikslams auka neša, bet gi ir Labdarybės sumanymui gana duosiai pritarė. Aukų surinkta apie \$700.00.

Beto reik pažymėti, jogei žmonės labdarybei taip noriai ir su tokiu pasišventimu tarnauja, jogei nenori net, kad jų vardai būtų viešai laikraščio minimi. Doukim, lietuvaitės, kurios Visų Šventųjų Dienoje rinko našlaičiams auka, išgerdę, jogei Labdarybės Draugija kėtina paduoti ir laikraštį jų vardus, taip viešam padėkos išreikšimui už jų pasidarbavimą, kaip ir kitų paraginimui, užprotestav, sakydamos, jog daugiau nieko nereikalauja, kaip tik surinktų aukų paskelbimo. Taipgi dabar dvigubai joms ačiū ir už pasidarbavimą Labdarybei ir už gerą širdį.

Visų Šventųjų Dienoje surinkta:
Sv. Kryžiaus parapijoje \$228.70.
Dievo Apveizdos 142.42.
Sv. Jurgio 105.53.
Sv. Mikolo 58.94.
Sv. Antano 56.32.
Visų Šventųjų 43.69.
Sv. Juozapo 22.10.

Viso: \$657.70.
P. S. Iš kitų vietų dar aukų, tuo tarpu, neprisiųsta.
Kitos iniegos:
Visų Šventųjų parapijos Labdarybės kuopos trečdalis iniegu \$20.45.
Už Konstitucijas 4-ta kuopa 15.00.
Iniegu trečdalis iš 4-os kp. 89.00

Viso \$124.45.
Pirmiausias paskelbtų aukų 1,744.29.
Visų Šventųjų Dienos rinkimas 557.70.
Viso labo yra: \$2,526.44.
Kun. A. Staniukynas,
Kaslininkas.

KUDIRKOS MIRIMO PAMINĖJIMO VAKARAS CHICAGOJE.

Lapkričio 16 d. sukančia lygiai 15 metų, kaip pasimirė vienas pirmiausių Lietuvos žadintojų, kiekvienam lietuviui žinomas mūsų rašytojas ir veikėjas, Dr. Vincas Kudirka. Šioms, nors mažoms, rūms brangioms suakutėjus paminėti Tėvynės Myletojų Draugijos 22-ra kuopa Chicagoje nutarė suakutėti dienotė tai yra lapkričio 16 d. penedėlyje, parangti vakarėlį su tikru program. Vakarelis atsisbus Mark White Square svetainėje, 28-tos ir Halsted gatvių kėrtė. Įžanga vėsiems užduka. Programas prasidės lygiai 8 valandai vakaro pasibaigus.

Šiuo visi Chicago lietuviai, o ypatingai Chicago ir apiliekos T. M. D. ir S. L. A. kuopų nariai yra užkviėjami atsilankyti į minėtą vakarą. Programas sušidės iš referato, prakalbų deklamacijų ir muzikos, apvaikšiojimai pritaikintų.

Su pabarba.

Rengimo Komisija.

TAUTOS FONDO REIKALAI.

T. F. Valdybos vietiniams komitetams pranešimas.

Kai kurie vietiniai komitetai kreipėsi į mus, klausdami

ar nesutiktume jiems duoti bargan tautiškų ženklelių. Valdyba apsvaarsėjusi tai savo posėdyje, nutarė duoti vietiniams komitetams bargan ir jų atsakomybei kaip ženklelių, taip ir knygučių, išleistų p. Gabrio ir kun. M. Gustaičio.

Tautos F. Valdyba.

DONORA, PA.

Pas mus susitvėrė "Tautos Fondo" komitėtis iš: Mykolo Kudžiaus, Petro Ereiaus ir kun. M. Kazėno. Pradėjome veikti. M. Kudzius su P. Ereiumi rinko aukas Donoros apiliekėje, Charleroi Pa.

Po \$1.00 aukavo: J. Platakis, V. Liaugaudas, D. Platakis, A. Dėlinaitis, J. Pakeltis.

Po \$50 centų: V. Liaugaudas, J. Laukagalis, J. Dargužis, P. Liubinski, J. Valaitis, P. Vengris, J. Gričius, A. Klimavičius, P. Ajauskas, J. Bučnius, M. Rasiulis, A. Šimonis, V. Tomšis, A. Tamulinas, M. Kisielis, M. Kukliauskas ir A. Gavėnaitis.

Po \$30 c.: K. Tomšis.

Po \$25 c.: S. Bedeckis, L. Tomšutė, G. Pečeliūnas, J. Mikėdavičius, J. Gribauskas, P. Dargužis, K. Dargužis, P. Vasiliauskas ir V. Marozas.

Iš viso \$16.05.
Aukų rinkėjų i kelionės išlaidos tramvajų 60c. Tat prisimėnū čekį ant \$15.45.

Aukos priimta į Tautos Fondo šiomis dienomis:

Nuo Antano Zdankaus šeimynos iš Mishawaka, Ind. \$25.00

Nuo Lietuvių Piliiečių Dr. J. Vakarinas Pennsilvanijos iš Pittsburgh, Pa. \$25.00

Nuo Sv. Jurgio parapijiečių ir kun. Antano Kodzio iš Brooklyn, N. Y. \$58.17

Nuo sv. Stepono Jaunuomenės Dr. Jos iš Cambridge, Mas. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

BROOKLYN, N. Y.

Trečią dieną lapkričio mėnesio turėjau surengęs prakalbą ir, sulig Chicago Seimo nutarimo, iš tarpo susirinkusių parapijiečių liko išrinktas vietinis komitetas iš 15 asmenų pasekmėn gėsimam Tautos Fondui aukų rinkimui. Švento Jurgio parapijiečiai C. Brooklyn'e N. Y. per minėtą prakalbą suaukavo \$82.25, pridedant mano asmeniška auka. — Iš surinktų sumos nutarta — trečią dalį — \$27.33, paaukoti Infor. "Bureau", kurinis ir indėvau p. Gabriui, likusius gi \$54.92 su vėliaus gautomis aukomis nuo Barboros Guščukės \$1.00 ir nuo kitų \$22.5, šiuo žygiu per Jūsų rankas įsinautū kasierini sumoje — \$58.17.

Homestead, Pa. 6 lapkričio 1914.

Sekmadienį 25 spalį įvyko susirinkimas sv. Petro ir Pauliaus parapijos, sv. Juozapo, sv. Kazimiero, sv. Uršulės moterų, 38 S. L. R. K. A. kuopos, Kuopos Pagelbinio skyriaus, sv. Cecilijos Jaunosios Lietuvos Vyčių, Pilnųjų Blaivininkų ir sv. Vardo Jėzau draugijų susirinkimas. Pasi-tarus apie reikalą šelpiti Lietuvą, nukentėjusią karėje, nutarta įsteigti vietinį Tautos Fondo komitetą, rinkti aukas ir jas tvarkyti susižinojus su centraliu Tautos Fondo komitetu į vietinį Tautos Fondo komitetą paskirti visų dalyvavusiųjų organizacijų pirmininkai. Tokiu būdu į vietinį komitetą įeina:

1. Kun. S. J. Čepaninis nuo parapijos, 2. Jonas Gudrinas sv. Juozapo Draugijos, 3. Aleksandras Svedkauskas—sv. Kazimiero, 4. Rožė Petraitienė—sv. Uršulės, 5. Juozas Benderavičius—38 S. L. R. K. A. kp. 6. Antanas Tumasonis—38 S. L. R. K. A. kp. 7. Julius Svedkauskas—sv.

Cecilijos J. L. Vyčių, 8. Mikas Vaišnora—Pilnųjų Blaivininkų, 9. Antanas Bražinskas—sv. Vardo Jėzau Dr.

Sekmadienį 1 lapkričio vietinis Tautos Fondo komitetas padarė susirinkimą ir susitvarkė. Išrinkta: Pirmininku Juozas Benderavičius, Raštininku kun. S. J. Čepaninis, Išdėlininku, Jonas Gudzinas, Kolektorai: Julius Svedkauskas, Antanas Tumasonis, Aleksandras Svedkauskas, Antanas Bražinskas.

Nutarta: Kolektorai tur perreiti po namus renkant aukas Tautos Fondui sekmadienį 15 lepkričio.

26 lapkričio apvaikšiojoti kaip Tautos šventę: ryte bažnyčioje pamaldomis, vakare surengti vakarą su prakalbomis ir dainomis, renkant aukas Tautos Fondui kaip bažnyčioje taip ir salėje.

Parsisųzdinti iš centro 300 Tautos Fondo ženklelių ir pasi-rūpinti juos išparduoti prieš Tautos šventę.

Raštininkas, Kun. S. J. Čepaninis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Cecilijos J. L. Vyčių, 8. Mikas Vaišnora—Pilnųjų Blaivininkų, 9. Antanas Bražinskas—sv. Vardo Jėzau Dr.

Sekmadienį 1 lapkričio vietinis Tautos Fondo komitetas padarė susirinkimą ir susitvarkė. Išrinkta: Pirmininku Juozas Benderavičius, Raštininku kun. S. J. Čepaninis, Išdėlininku, Jonas Gudzinas, Kolektorai: Julius Svedkauskas, Antanas Tumasonis, Aleksandras Svedkauskas, Antanas Bražinskas.

Nutarta: Kolektorai tur perreiti po namus renkant aukas Tautos Fondui sekmadienį 15 lepkričio.

26 lapkričio apvaikšiojoti kaip Tautos šventę: ryte bažnyčioje pamaldomis, vakare surengti vakarą su prakalbomis ir dainomis, renkant aukas Tautos Fondui kaip bažnyčioje taip ir salėje.

Parsisųzdinti iš centro 300 Tautos Fondo ženklelių ir pasi-rūpinti juos išparduoti prieš Tautos šventę.

Raštininkas, Kun. S. J. Čepaninis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

vavimo, be aš nepripažįstu, kad tai prigulė vien tik nuo manęs jų augimas ir didėjimas, kadangi kaip čia taip ir kitur randasi daugiausiai, kurie darbuojasi ir negali prigulėti nuo vienos ypatos. Todel toks rašymas dažniausia sukelia neapykantą ir atimę no-rą darbuotis.

A. K.

PASIAIKINIMAS.

"Žvaigždės" No. 45 praneša, kad kun. Al. Skrypkos no-minuojamas važiuoti į Londono susižiavimą. Iš pasiūlymo paaiš-kejo, kad jis jokiuo būdu negali to apsiimti. Priežastis — daugumas darbo, kurio jis dabar ap-krantais naują bažnyčią statant ir k.

"Dr." Red.

Parsisųzdinti iš centro 300 Tautos Fondo ženklelių ir pasi-rūpinti juos išparduoti prieš Tautos šventę.

Raštininkas, Kun. S. J. Čepaninis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Viso labo atsiųsta \$162.17
Ikišiol Tautos Fondo buvo \$341.42
11-7-14 Viso \$503.53.

Tautos Fondo Raštininkas, Adv. A. A. Šlakis.

Šiomis dienomis susitvėrė sekantys vietiniai Tautos Fondo Komitetai: —

(19) Export, Pa.: — Stasys Šimkus, M. Matusis, Martynas Grigalevičius, Juozas Rukus, Petras Banys, ir kun. A. Jurgutis.

(20) Cleveland, Ohio.: — Pirm. Juozas Urbšaitis, Vice-pirm. Rašt. Ignatas Sakalauskas, Išd. kun. J. Halaburda, Kasos Glob. Juozas Klimavičius, Feliksas Baranaukas, Narių ir kolektorai: M. Simonis, V. Jan-kauskas, K. Žilinskas, A. Bagdonas.

(21) Utica, N. Y.: — Kun. V. Slavynas, Marijona Kaminskienė, Rokas Stanislavičius, Antanas Leonas, Jonas Macys, Ale-na Bučinskaitė.

(22) Pittsburgh, Pa.: — Kun. J. J. Suttaitis, Antanas Palu-Mag. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$50.00

Nuo Vincento Tamulaičio iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$30.00

Nuo Magdalenos Jurgelio nienės iš Cambridge, Mass. (Atsiuntė kun. J. Krasnickas) \$1.00

Kasos globėjai: K. Pakštas, 1644 Wabansia ave., Chicago, Ill. A. Vismas, 315 — 4th ave., Homestead, Pa.

J. Naginevičius, 32 Dominick st., New York.

Literatiška komisija: A. Knei-žis, 41 Capital ave., Hartford, Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O. Box 58, Montello, Mass.

F. Virmauskis, 22 Broad st., Montello, Mass.

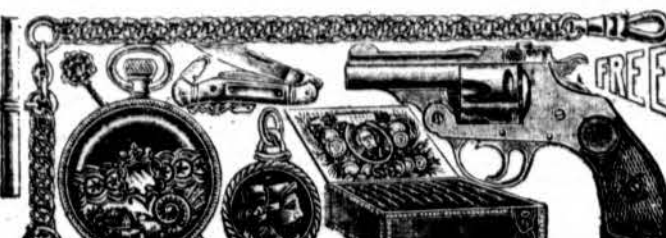
"Motyvalės" valdybos nariai: Pirmininkas — Kun. V. Varnagiris.

213 S. 4th st., Brooklyn, N. Y. Raštininkas — Kun. M. A. Pa-kauskas.

4

Driver 3473
J. G. KAWALLS
 LIETUVIS FOTOGRAFAS
 1624 W. 47th St. Kertė Marshall Ave. netoli nuo Ashland Ave.
 Naujausi ir geriausi paveikslai vestuvėms ir kitoms atsitiktims. Ateik ir pat pamatyk

EXTRA \$\$\$\$ Jums
 7 reikalingi da-
 lykai vertės
\$25.00
 tik už **\$5.65**

PINIGŲ NESIŪSK. Didžiausias pasiūlymas, koks kada nors buvo. Visi žinote, kad pinigai yra būtini. Kad supažindinti su mūsų naujais geležinkelio laukrodžiais ir kitais dalykais, mes siūniamėme augsto laipsnio gražiai įpiauštą su puikiais akmenais moterų arba vyrų laikrodį už \$5.65. Su gražinimu, spilkite dykai. Pilnai garantuojame. Vienas laikrodis vertas \$15.00 kiti dalykai \$10.00. Nepirk pigių dalykų kur kitur, bet pamatyk mūsų laikrodžius. Specialis pasiūlymas. Sugrąžink šitą apskelbimą parašydami savo vardą, pavardę ir antrašį ir mes išsiųsime visus augščiausius pažymėtus dalykus jums peržiūrėti ir išbandyti. Jei tiks užmokėk agentui \$5.65 ir ekspreso kaštus. Rašyk tuojau **FISHLER and Co. ATHENAEUM BLDG. CHICAGO, ILLINOIS.**

SALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT IŠMOKESNIO 100. KASDIENA.
 Jeigu apsimatė mokėti po 10c. kasdien, tai išsiųsime Jums ant išmokėsio labai puikų Gramafoną su 16 rekordais (32 kavalais) visokių dainų, valčių, maršų ir t. t. kuriuos patys išsirinksite. Gerumas mūsų gramafonų gvarantuos kiekvienam rašyta gvarantija. Išsiųsime naujus specialius rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Maža-Rusiškus. Rašykite tuojau reikalaudami katalogo ir paaiškinimų įdėdami krasos ženklielį atsakymui.
LIBERTY COMMERCIAL CO
 233 E. 14 ST., NEW YORK.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE
THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION
 ĮKURTA 1867 M.
PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.
TAUPYMO DEPARTAMENTAS
 Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusę metų.
REAL ESTATE DEPARTAMENTAS
 Perka ir parduoda properties ant komisijos; išskolėja randas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkiūnus; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

Telephone Driver 5326
Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė
 Gydo visokias ligas
 Specializavė moterų ir vaikų ligose
 VALANDOS: 9-12 prieš piet; 4:30-7:30 vakare, Nedėliomis 9-12 prieš piet.
 3255 So. Halsted St., Chicago, Ills.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero
Seserų Seminarija
CHICAGOJE.
 Vienolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių metų pradinė mokykla ir augstoji mokykla (High School). Lietuviškosios Seserų priima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguliarijo mokslo, arba ir atskiriam, yra mokymai: muzika, pašvmas, siuvinėjimas ir taip toliau.
GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UZLAIKYMAS.
 Reikale maldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šio antrašiu:
Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Ką tik išspausdinta nauja prezidentų knyga
"AUREOLE"
 Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poetų
DR. KUN. M. GUSTAIČIO
 Knyga spausdinta ant gražios popieros, malonu pažiūrėti, bet dar maloniau skaityti.
KAINA TIK 10 CENTU
 Reikalaudami adresuokite:
Draugas Pub. Co.
 1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

Yards 1741
J. F. EUDEIKIS
 GRABORIUS
 Parsamdo karietas ir automobilius dėl pagrabų, vestuvių ir krikštynų. 4605 Hermitage ave. Chicago

Tel. Driver 7042
Dr. C. Z. Vezel (Vezelis)
 Lietuviškas Dentistas
 4712 So. Ashland Ave.
 arti 47toos gatvės

Telefonas Canal 4052
Dr. A. K. Rutkauskas
 2302 So. Leavitt St.

Telephone Driver 1924
O. JONIKIENE
 Geriausia Akušerka
 3364 So. Halsted St., CHICAGO
 (kampas 34toos)

Tel. Driver 5052
DR. K. DRANGELIS
 LIETUVIS DENTISTAS
 VALANDOS: nuo 8 iki 11 rytą, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.
 Nedėliomis ir Sešedoms pagal sutartį.
 3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

RENGKIS ŽIEMAI
 Mastyk prieš pirkimą. Mes apturime daug įvairių rudėnių, ir žieminių overkočių, naujausios mados ir geriausios medžiagos.

LEISK MUMS PARODYTI SAVO DRAPANAS PAKOL PIRKSI KUR KITUR.
 Neužmiršk aplankyti didžiausį pasiskirimą kašlinių, sveterių, kepurų, čerkyčių ir tt.
 Mūsų tikslas jums patenkinti kiekvieną dalyką, kurį nuo mūsų perki.
 Mūsų noras taip pat pataisyti kiekvieną apsirinkimą ir patenkinti jums kaip tik galima.

S. Kulvinsky
 4558 So. Ashland Ave.
 Telefonas Yards 5734

Plymouth National BANK.
 Kapitolas su pėrvirčiu **\$165.000.00.**
 Šitoji Banka prižiūrom. Suvienuytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčių nuo sudėtų pinigų. Galima susisiekėti lietuviškai.
G. N. Postlethwaite,
 išdininkas.
 Maudagus patarnavimas

LIETUVIŠKA BANKA
TOWN OF LAKE SAVINGS BANK
 Joseph J. Elias, Savininkas.
 4600-4602 S. Wood St. Chicago, Ill.
 Priimame pinigus į Banką užsėdinti nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siūčiame pinigų į vias dalis avieto pigiai, greitai ir teisingai, svetimi žemai, pinigų mainams, perkams ir parduodame. Parduodame šifortas ant visų linijų ir kraštų ir iš kraštų, taip pat užkietus ant elektroskelių po visą Ameriką ir Europą.
 Mūsų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiose atsitiktims ir reikaluose ypač kalį per laiškus. Tik kreipties viršimėtu antrašu.

M. A. Norkunas,
 Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas
 visokių ženklu draugystę, o ypačingai: kordardų guzikų metalu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.
 Man pavestus darbus atlieku artistškai.
M. A. Norkunas
 166 MELROSE ST., MONTELO, MASS.

28 metų senas laikraštis
VIENYBE LIETUVINKU
 EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
 Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso Lviato, o prenumerata kaštuoja metams \$2.00; pusel metų \$1.00. Užrubėžuose: metams \$3.00; pusel metų \$1.50.
 RAŠYK ADRESU:
J. J. Pauksztis & Co.
 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Bell System

Armijas palankumas yra ypatybė, kuri padaro ją greitai, suprantamai ir naudingai atsakančia norui kamanduojančio generolo. Telefono patarnavime palankumas yra ypatybė, kuri padaro jį visavietiniu savo apėmime, vienokiu veikime ir ekonomiškai ir nuolat prieinamu.

The Bell System

turi visas tas ypatybes ir jo vietinis ir long distance patarnavimas padaro galimu biznio vadamams pereiti platumą, persokti, apsunkinimus ir priduoti pergalėjimo ugnies ant priešininko krutinės. Naudokis vietiniu ir Long Distance linijomis.

Chicago Telephone Company
 Bell Telephone Building
 Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka Pradėjus skaityti, sunku yra atisitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaityt šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja **TIKTAI \$1.00**

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:
DRAUGAS PUBLISHING CO.
 1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momente kaip tautai reikia, skaityk naujai išėjusią knygą:

Kokia Autonomija LIETUVAI REIKALINGA?

Parašė J. GABRYS

KAINA 10 CENTU

Reikalaukite tuojaus šiuo adresu:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 46th Street

Chicago, Ill.

Naujos "Draugo" spaustuvės Knygos

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos:

Huckleberry Finnas, parašyta garsaus Amerikos raštininko humoristo Mark Twaino. Gražiai lietuvių kalbon versta Jono Kmito. Labai puiki apysaka iš amerikiečių gyvenimo. Daug juokingo ir puikaus skaitymo.
Stora knyga, kaina tik 75 centai
 Reikalaudami kreipkities:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St.,

Chicago, Illinois

LIETUVIAI!

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ!

"ZVAIGZDĖ"

"ZVAIGZDĖ", yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis 16 puslapių didumo. Suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIEINA TIK \$2.00

Europoj ir kitur \$4.00

Karispodencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGZDĖ"

3654 Richmond St.,

Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pamėgdžiojimų, ir visada reikalaukite tikro Richterio Pain — Expeller su inkaro ženklu, kaip ant pavelsio.
 25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiai iš
F. Ad. Richter & Co
 74-80 Washington Street, NEW YORK.

Visi užsisakykite Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKA"

Dienraštis "Katalika" žinios telpa daug greičiau ir plačiau; į visą pajudintus mūsų gyvenime klausimus kuoplačiausia atsiliepsime.

Dienraštis "Katalika" yra bepartysis laikraštis ir prisilaikys ramaus kultūrinio darbo. Todel dienraštis "Katalika" bus galima išleisti ir plačiai nušviesti lietuvių, o ypač Amerikos naujokynose gyvenančių, S. Valstijų ir kitų savy gyvenimas, paduoti daugiausia žinių iš Europos karo lauko ir visuomenės gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Canadoje metams \$5.00
 pusel metų \$3.00
 trims mėnesiams \$1.75
 Užsienyje, Europoje ir kitur metams \$7.00
 pusel metų \$4.00
 Prenumeratų siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
"KATALIKAS"
 3249 So. Morgan St., Chicago

Mokykla Angliškos Kalbos.

Kiekvienas smoks angliškai kalbėti, skaityti ir rašyti labai trumpame laike per šios mokyklos atsakančią metodą. Dienės ir vakarinės klasišos. Kurie gyvena kituose miestuose Suv. Valst. ir Kanadoj, mokinam per laiškus (korespondencija) labai pasekminga metoda. Dėl platesnių žinių rašykite pasi:

WATCHES BROS.

1741 West 47th Street :: Chicago, Ill.

Gerbiamesiems Kunigams!

Malonu mums pranešti Gerb. Kunigams, jog galime jiems pasiulyti

Kalėdų Dovanoms

labai gražių naujausio leidimo kalėdinių paveikslėlių su lietuviškomis maldelėmis

Kainos su nusiuntimu \$2.30, 90 c. 80 c. ir 60 centu už šimtą.

Be to pasiulome gerb. Kunigams ir savo išleidimo knygų:

1. Kokia autonomija Lietuvai reikalinga. J. Gabrys 10c.
2. Aureolė. Oratorija. Parašė M. Gustaitis 10c.
3. Kodėl neini išpažinties? Par. kun. Al. J. Warol 25c.
4. Katrintė. Triveiksmė drama. Iš lenk. vertė A. Vegolė 15c.
5. Užkrečiamųjų — lėpamųjų ligų išsiplatinimas ir kova su jomis. Dr. A. Graičūnas. 15c.
6. Lietuvių Tautos memorijalas. J. Gabrys I dalis 10c. II dalis 10c.
7. Degtinė Vėnav. scenos vaizd. Vertė A. Vegolė 10c.
8. Katekizmas mažiems vaikams. Kun. Krušas 15c.
9. Apstarstyk. Tėvo Kazimiero pamokinimai 5c.
10. Katekizmas apie alkoholių 5c.
11. Blogi kūdikio papročiai. Dr. A. Graičūnas. 20c.
12. Ar Kristus turėjo brolių ir seserų 5c.
13. Vienuolinė luoma. Kun. P. Saurusaitis 25c.
14. Apaštalytės maldos statutas. Kun. Saurusaitis 25c.
15. Apaštalytės maldos pamaldos. Kun. Saurusaitis 5c.
16. Tiesos žodis socializams. Parašė Kunigas. 3-čia laida 10c.
17. Maudagus vaikelis. Gražaus apsiėjimo pamoka. 5c.
18. Antanukas. Apysaka B. Prūso. Vertė Selimas. 10c.
19. Satrijos Raganos apysakėlės 25c.

Be to galime atsijsti įvairių įvairiausių lietuviškų knygų iš savo knygyno, kurias gerb. kunigai malonės pasirinkti iš katalogų. Parduodant žymesnį skaičių, duodame didelės nuolaidas.

Su pagarba
"Draugo" Knygynas.